

NORSK LOVTIDEND

Utgitt efter offentlig foranstaltning ifølge lov av 1 april 1876.

Nr. 5	Utgitt 10 februar	1938
-------	-------------------	------

Skrivelse fra Landbruksdepartementet.

28 janr.

I medhold av lov nr. 4 av 9 juli 1926 § 3, 2 ledd, stadfestes herved et av Ålen herredstyre, Sør-Trøndelag fylke, i møter 14 august, 25 september og 18 desember 1937, fattet vedtak hvorved bestemmes at enhver eier eller besidder av hund i herredet skal holde hunden i bånd eller forsvarlig innestengt eller inngjerdet i den tid bufe beiter (15 mai—10 september).

Denne bestemmelse skal dog ikke gjelde hunder som under lovlig jakt godtgjøres å være ledsaget på forsvarlig måte av eier eller besidder.

Skrivelse fra Socialdepartementet.

29 janr.

Ifølge bemyndigelse gitt ved kongelig resolusjon av 25 april 1924 stadfester departementet herved i henhold til lov nr. 5 av 25 juli 1913 med enkelte redaksjonelle endringer beslutning av Våle herredstyre, Vestfold fylke, i møte 20 januar 1938 om ny vedtekt angående luknings-tid for utsalgssteder.

Vedtekten gjelder inntil videre fra og med 1 mars d. å. fra hvilken dag den eldre vedtekts bestemmelser opphører å gjelde.

Vedtekten lyder så:

§ 1.

- A. Utsalgssteder for varer, bortsett fra de i § 3 og § 4 nevnte, skal på hverdager med nedennevnte undtagelser holdes lukket fra kl. 18 til kl. 7,30. 1 og 17 mai lukkes kl. 12. 24 juni (St. Hansdag) holdes helt lukket. Påske-aften, pinse-aften, julaften og nyttårsaften lukkes kl. 15.
- B. På søn- og helligdager holdes helt lukket.

§ 2. Utsalgssteder som selger melk, fløte, smør, ost, egg og brød kan på søn- og helligdager samt 24 juni (St. Hansdag) holdes åpne fra kl. 8 til kl. 10. For øvrig gjelder for disse utsalgssteder bestemmelsene i § 1.

29 janr.

§ 3.

- A. Utsalgssteder som selger baker- og konditorvarer, grønnsaker, friske frukter, fikner, dadler, sjokolade, konfekt, sukkertøi, iskrem, mineralvann, alkoholfritt øl, tobakksvarer og artikler for tobakksrøkning skal på hverdager med nedennevnte undtagelser holdes lukket fra kl. 22 til kl. 8.

Påskeaften og pinseaften lukkes kl. 15.

- B. På søn- og helligdager kan disse utsalgssteder holdes åpne fra kl. 17 til kl. 22. Dog holdes helt lukket på nyttårsdag, langfredag, 1 påskedag, 1 pinsedag og 1 juledag.
- C. Julaften og nyttårsaften lukkes kl. 15, når disse dager faller på hverdager, og holdes helt lukket når disse dager faller på søndager.

§ 4. Vedtektenes bestemmelser gjelder ikke utsalgssteder som bare selger aviser, tidsskrifter, bøker, frimerker, skrivesaker og brevkort og heller ikke bensinstasjoner. Jfr. dog for de førstnevnte utsalgssteders vedkommende den almindelige helligdagslovgivning og forsåvidt angår julaften lov av 14 juli 1897.

§ 5. Utsalgssteder hvor der selges varer for hvilke der foran er fastsatt forskjellige lukningstider, må rette sig efter lukningstiden for de varer som rammes av den strengeste lukningsbestemmelse.

Likeså må den strengeste bestemmelse gjelde når 2 dager for hvilke der er fastsatt forskjellige lukningstider, faller på hverandre.

§ 6. Etter lukningstid må kunder ikke slippes inn. Det er dog tillatt etter lukningstid å ekspedere dem som er kommet inn før lukningstid.

§ 7. Overtredelse av denne vedtekts bestemmelser straffes efter loven, jfr. straffelovens § 339, 2.

29 janr.

Skrivelse fra Arbeidsdepartementet.

I henhold til § 3 i lov om bygningsvesenet av 22 februar 1924 approberes som gjeldende inntil videre den av Asker herredstyre, Akershus fylke, i møte 30 november 1937 vedtatte endring i vedtekt til bygningslovens § 57 for Asker bygningsdistrikt.

Efter endringen lyder vedtektens § 57 så:

For opmålingsforretning m. v. opstilles følgende satser:

Berammelse	kr. 10
Opmåling med kart for tomter inntil 300 m ²	» 15
For tomter over 300 m ² inntil 1000 m ²	» 25
» » over 1000 m ² inntil 2000 m ²	» 35

med tillegg av kr. 5 for hvert overskytende påbegynt 1000 m².

Inntegning av senere bebyggelse	kr. 15	29 janr.
Grensepåvisning	» 15	
Attester	» 5	
Ved skylddeling samtidig med opmåling	» 4	

I ovenstående satser er innbefattet betaling til kartvidne og håndlangerhjelp samt 1 bekreftet utskrift av kartprotokoll.

For ekstra utskrift eller gjenpart av eldre kartforretning betales $\frac{1}{5}$ av det for målebrevet betalte gebyr.

Hvis en opmålingsforretning ikke kan fremmes (jfr. § 4) på grunn av en eller annen årsak, som ikke skyldes opmålingsvesenet skal der for fremmøte betales kr. 15.

Skriv frå Landbruksdepartementet.

31 janr.

I samsvar med § 44 i lov frå 20 mai 1899 om jakt og fangst og kongelig resolusjon frå 25 september 1931 vert med dette fastsett at hare skal vera freda heile året på Averøya i Kvernes, Bremsnes og Kornstad herader, Møre og Romsdal fylke.

Fyreseгна gjeld til solenge, men ikkje lenger enn til utgangen av året 1939.

Brot på denne fyreseгна vert straffa.

Skrivelse fra Landbruksdepartementet.

31 janr.

Med hjemmel i § 22 i lov angående jakt og fangst av 20 mai 1899 og kongelig resolusjon av 25 september 1931 bestemmes herved at gift kan anvendes til fangst av rovdyr i Nordfold herred, Nordland fylke.

Giften må ikke utlegges før 1 november og må inntas og tilintetgjøres innen 1 mai hvert år.

Skrivelse fra Landbruksdepartementet.

1 febr.

I medhold av § 7 i lov av 14 juli 1894 med tilleggslover om foranstaltninger mot smittsomme husdyr sykdommer bestemmes:

Bil, vogn og lignende som er brukt til transport fra skib eller jernbane av kraftfôr som i henhold til Landbruksdepartementets kunngjøring av 21 januar 1938 skal kjøres på lager for å lagres en viss tid, skal umiddelbart efter bruken, og før bruk til annen transport, vaskes med 2 % sodaopløsning i vann (f. eks. 1 kg soda til 50 l. vann).

Dette påbud, som gjelder inntil videre, trer i kraft straks.

Overtredelse av påbudet er straffbar.

Skrivelse fra Socialdepartementet.

2 febr.

Ifølge bemyndigelse gitt ved kongelig resolusjon av 25 april 1924 stadfester departementet herved i henhold til lov nr. 5 av 25 juli 1913 Haugesund bystyres beslutning

2 febr. i møte 8 oktober 1937 om ny vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder.

Vedtekten gjelder inntil videre fra og med 28 februar 1938, fra hvilken dag den eldre vedtekts bestemmelser op-
hører å gjelde.

Vedtekten lyder så:

§ 1.

- A. Utsalgssteder for varer skal med de nedennevnte undtagelser på hverdager holdes lukket fra kl. 18 til kl. 7. På lørdager og dager før helligdager lukkes dog kl. 17,30. I månedene juni, juli og august lukkes på disse dager kl. 17.

På hverdager i månedene februar og mars samt de siste 8 hverdager før julaften kan der holdes åpent til kl. 20.

Pinseaften, julaften og nyttårsaften lukkes kl. 16.

Påskeaften holdes helt lukket. Utsalgssteder som kun forhandler kolonial-, mel- og fetevarer, kjøtt- og fiskevarer, grønnsaker, baker- og konditorvarer kan dog holdes åpne fra kl. 7 til kl. 16.

- B. På søn- og helligdager holdes helt lukket.

§ 2.

- A. Utsalgssteder hvor der selges:

1. utelukkende fersk frukt eller
2. utelukkende tobakk, tobakksvare og artikler for tobakksrøking eller
3. utelukkende spisechokolade, konfekt, lakris, dropsvarer og pastiller skal på hverdager holdes lukket fra kl. 20 til kl. 7. Denne undtagelsesbestemmelse gjelder dog ikke for utsalgssteder hvor der selges så vel de under 1, 2 eller 3 nevnte varer.

Påskeaften, pinseaften, julaften og nyttårsaften lukkes kl. 16.

- B. På søn- og helligdager holdes helt lukket.

§ 3.

- A. Utsalgssteder som kun forhandler melk og meieriprodukter skal på hverdager med nedennevnte undtagelser holdes lukket fra kl. 19 til kl. 7.

På hverdager i februar og mars samt de siste 8 hverdager før julaften kan der holdes åpent fra kl. 7 til kl. 20.

Påskeaften, pinseaften, julaften og nyttårsaften lukkes kl. 18.

- B. På søn- og helligdager kan der holdes åpent fra kl. 8 til kl. 10. Nyttårsdag, 1 påskedag, 1 pinsedag og 1 juledag holdes dog helt lukket.

§ 4. Bensinstasjoner og utsalgssteder som kun for- 2 febr.
handler aviser, tidsskrifter, frimerker og brevkort går ikke
inn under vedtektens bestemmelser, jfr. dog for de sistes
vedkommende den almindelige helligdagslovgivning og for
julaftens vedkommende lov av 14 juli 1897.

§ 5. I lukningstiden må kunder ikke slippes inn. Det
er dog tillatt efter lukningstid å ekspedere kunder som er
kommet inn før lukningstid.

§ 6. Overtredelse av disse vedtekter straffes efter
loven. Jfr. straffelovens § 339, 2.

Lov om betaling for offentlige forret- 4 febr.
ninger. Nr. 1.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets beslutning av 28 januar
1938 sålydende:

Første avdeling.

Betaling som tilfaller staten.

Kap. 1. Civile saker ved herreds- og byrettene.

§ 1. I saker som angår en formuesverdi, betales for be-
handlingen:

a. når verdien ikke er over kr. 200	kr. 10
b. når verdien er over kr. 200, men ikke over kr. 500	» 20
c. når verdien er over kr. 500, men ikke over kr. 1000	» 30
d. når verdien er over kr. 1000, men ikke over kr. 2 000	» 40
e. når verdien er over kr. 2 000, men ikke over kr. 5 000	» 50
f. når verdien er over kr. 5 000, men ikke over kr. 10 000	» 75
g. når verdien er over kr. 10 000, men ikke over kr. 25 000	» 100
h. når verdien er over kr. 25 000, men ikke over kr. 50 000	» 150
i. når verdien er over kr. 50 000, men ikke over kr. 100 000	» 200
j. når verdien er over kr. 100 000, men ikke over kr. 300 000	» 300
k. når verdien er over kr. 300 000, men ikke over kr. 500 000	» 400
l. når verdien er over kr. 500 000	» 500

Ved bestemmelsen av sakens verdi følges de regler som
er gitt i lov om rettergangsmåten for tvistemål §§ 8—15.

4 febr. § 2. For løsnings sak under odelsløsning betales halvt
Nr. 1. gebyr efter § 1.

For søksmål efter sjøfartslovens § 77 betales ikke over kr. 50.

§ 3. I saker om krav som ikke har formuesverdi, betales for behandlingen kr. 50. I saker om bruksrett, servitutt eller annen rådighet over fast eiendom eller om grensene for fast eiendom betales for behandlingen kr. 20. I saker om gyldigheten av patent, mønster eller varemerke betales for behandlingen kr. 100.

Når en sak foruten krav som nevnt i foregående ledd også gjelder andre krav, beregnes gebyret efter det krav som betinger det høieste gebyr.

§ 4. Har en sak vært avvist, og ny sak derefter blir reist, betales for denne halvt gebyr efter §§ 1—3 og høist kr. 50. Har gebyret for den første sak vært nedsatt til det halve efter § 5, betales for den nye sak ytterligere et halvt gebyr efter §§ 1—3.

Blir flere saker reist mot samforpliktete, betales for den ene sak efter reglene i §§ 1—3. For hver av de øvrige saker får reglene i foregående ledd tilsvarende anvendelse.

§ 5. Blir en sak avgjort eller hevet uten at hovedforhandling er berammet, eller blir den hevet før hovedforhandlingen er sluttet, betales halvt gebyr efter §§ 1—4. Det samme gjelder hvis saken uten saksforberedelse blir avgjort i det første møte under hovedforhandlingen. I vekselsaker og andre gjeldssaker, hvor saksøkte enten uteblir eller møter og erkjenner sin plikt til å betale hovedstolen, betales i disse tilfeller ikke over kr. 50.

§ 6. Gebyr efter §§ 1—5 betales også for behandlingen av tvister som foretas i søksmåls former for herreds- eller byretten i egenskap av skifterett eller namsrett eller skjønnsrett i ekspropriasjonssaker.

§ 7. Når en vekselsak er pådømt, men saken fortsetter til avgjørelse av innsigelser fra saksøkte, betaler saksøkte særskilt gebyr som om han hadde reist nytt søksmål.

§ 8. Blir en sak utvidet til å gjelde en verdi som efter §§ 1—3 betinger et høiere gebyr, betales forskjellen som tilleggsgebyr.

For motsøksmål og intervensjonssøksmål betales som for særskilt sak.

§ 9. Når herreds- eller byretten settes med tre rettskyndige dommere, forhøies gebyret efter §§ 1—8 med en halvdel. Tilleggsgebyret betales av den part som har begjært retten satt med tre dommere.

§ 10. Tar saksøkeren stevningen tilbake før den er for- 4 febr.
kynt for saksøkte, beregnes intet gebyr. Er den allerede Nr. 1.
sendt til forkynnelse, gjelder dette dog bare såfremt tilbake-
kallelsen kommer til retten så tidlig at stevnevidnet kan få
underretning før forkynnelse er foretatt.

§ 11. For behandling av mortifikasjonssak eller sak til
erhvervelse av eiendomsdom betales

a. når sakens gjenstand ikke er verd over kr. 1 000	kr. 10
b. når den er verd over kr. 1 000, men ikke over	
kr. 5 000	» 20
c. når den er verd over kr. 5 000, men ikke over	
kr. 10 000	» 30
d. når den er verd over kr. 10 000	» 40

Ved mortifikasjon av pengeheftelse regnes verdien av
sakens gjenstand å være den sum dokumentet lyder på.

§ 12. For behandling av separasjonssak og skilsmisse-
sak betales kr. 25.

For behandling av følgende saker og forretninger be-
tales kr. 10:

1. krav fra en ektefelle på ophevelse av formuesfellesskap;
dog betales ikke gebyr når kravet fremsettes fordi den
annen ektefelles bo er kommet under konkursbehandling,
2. sak mellom ektefolk eller fraskilte om underholdsbidrag,
pensjon, formuens fordeling eller felles barn,
3. sak til erhvervelse av dødsformodningsdom,
4. begjæring om rettsanmodning til utlandet utenfor retts-
sak,
5. klage i henhold til lov om tvangsfullbyrdelse eller andre
lovbestemmelser, hvorefter en avgjørelse eller en for-
retning kan påklages til herreds- eller byretten,
6. begjæring om kjennelse angående avvisning av en an-
meldelse til handelsregistret,
7. begjæring om kjennelse i henhold til lov om retter-
gangsmåten for tvistemål § 52 annet ledd eller §§ 456
—58,
8. begjæring om opreisning,
9. begjæring om gjenoptagelse.

§ 13. For behandling av følgende saker og forretninger
betales kr. 5:

1. kjæremål mot en avgjørelse av forliksrådet,
2. opnevning av voldgiftsmenn eller av menn til skjønn
eller takst som ikke holdes efter reglene i lov om skjønn,
ekspropriasjonssaker og odelsløsning. Det betales bare
ett gebyr for opnevning til samme sak eller forretning,
selv om opnevningen foretas i flere embedskretser.

4 febr. § 14. Er utsettelse av et rettsmøte foranlediget ved
Nr. 1. forsømmelse av en part eller hans lovlige stedfortreder eller prosessfullmektig, skal retten ved kjennelse pålegge parten å betale halvt behandlingsgebyr, dog ikke over kr. 50, uten hensyn til om det for øvrig blir pålagt ham ansvar til det offentlige eller motparten. Kjennelsen kan påkjæres.

§ 15. For bevisoptagelse utenfor rettssak betales kr. 10. Gebyret betales selv om begjæringen om bevisoptagelse blir avslått, men ikke dersom begjæringen blir tatt tilbake uten at noe rettsmøte er holdt.

For bevisoptagelse og partsavhøring til bruk i en sak som behandles av en annen myndighet enn den anmodede rett, betales kr. 10. Gebyr betales ikke dersom begjæringen blir tatt tilbake før noe rettsmøte er holdt.

§ 16. For behandling av en skjønssak som hører under herreds- eller byretten, betales kr. 20.

Varer forretningen mer enn en dag, betales kr. 15 for hver av de følgende dager. Varer forretningen mer enn 5 dager, betales kr. 25 for hver av de følgende dager. Ved odelstakster og andre takster hvor dommeren ikke deltar i verdsettelsen, medregnes ikke de dager da bare skjønnsmennene er samlet til gransking og verdsettelse.

For overskjønn betales det dobbelte av disse gebyrer, dersom underskjønnet har hørt under herreds- eller byretten.

Er skjønn forlangt av begge parter, betales bare enkelt gebyr.

Bestemmelsen i denne paragraf får også anvendelse på nyskyldlegging og avtaksforretninger, som styres av soren-skriveren.

§ 17. Når det i fortløpende rekkefølge for det samme anlegg holdes ekspropriasjonstakster som styres av samme dommer, betales gebyr som for én sak.

Alle besiktelser og skjønn over skib og last, foranlediget ved det samme havari og holdt i samme embedskrets, ansees ved beregning av gebyr som én forretning.

§ 18. Blir en begjæring om skjønn avslått, eller faller saken av andre grunner bort før forretningen er begynt, betales halvparten av gebyret etter § 16.

Bestemmelsene i § 10 får tilsvarende anvendelse. Like med forkynnelse regnes det at skjønnsstyreren har gitt partene anledning til å uttale sig før han avsier kjennelse etter skjønnslovens § 9.

§ 19. For avhjemling av takst som ikke har vært styrt av dommeren, betales kr. 10. Omfatter avhjemlingen flere eiendommer som tilhører samme eier, betales som for én sak.

§ 20. Blir en begjæring om opfriskning eller gjenoptagelse tatt til følge, betales for den fornyede behandling av saken halvparten av de foran bestemte gebyrer. 4 febr. Nr. 1.

Det samme gjelder når en sak som er stanset ved overenskomst mellom partene eller på grunn av begge parter eller saksøkerens uteblivelse, blir bragt i gang på nytt. Dog betales ikke over kr. 50, og gebyret faller bort når saken blir bragt i gang igjen bare for å heves.

§ 21. Når en sak fra ankeinstansene blir hjemvist eller henvist til fornyet behandling ved herreds- eller byrett, betales ikke nytt gebyr for behandlingen.

§ 22. Gebyr efter bestemmelsene i dette kapitel betales ikke for behandlingen av:

1. saker til fastsettelse av farskap eller bidragsplikt for barn til foreldre som ikke har inngått ekteskap med hverandre;
2. saker som reises mot reder om hyrekrav eller annet krav som reiser sig av tjenesteforhold ombord på skib, eller mot arbeidsgiver av arbeider, tjener, svenn eller lærling, når saken reiser sig fra tjeneste- eller arbeidsforholdet;
3. saker som reises mot Rikstrygdeverket eller en offentlig trygdekasse av en forsikret, eller som reises av en pensjonssøker efter lov om alderstrygd;
4. saker om erstatningsansvar som en mellommann efter lovgivningen om forhyrings-, feste- og engasjementskontorer har pådratt sig, når saksøkeren er arbeider, tjener, sjømann eller i lignende stilling;
5. sjøforklaringer som optas i anledning av at noen ombordværende er død.

Heller ikke betales for bevisoptagelse eller partsavhøring til bruk i en herreds- eller byrettssak som ovenfor nevnt.

§ 23. For melding til retten om en fordring for å hindre foreldelse betales kr. 1.

Kapitel 2. Civile saker ved lagmannsrettene og Høiesterett.

§ 24. For den forberedende behandling av en ankesak ved den rett som ankeerklæringen skal inngis til, betales kr. 25 av hver som anker.

Bestemmelsene i § 10 får tilsvarende anvendelse.

§ 25. For behandling av en ankesak ved lagmannsrett eller Høiesterett betales av hver som anker gebyr som bestemt i § 1 og § 3 med tillegg av en halvdel. Ved lagmannsrett betales minst kr. 50 og ved Høiesterett minst kr. 100.

4 febr. Ankegjenstandens verdi bestemmes efter reglene i tvistemålslovens § 358, dog således at krav og påstander som ikke Nr. 1. er påkjent i underinstansen, regnes med.

§ 26. Blir en sak som har vært avvist fra anke-domstolen, innbragt for denne på nytt, betales halvparten av gebyret efter § 25 og ikke over kr. 50 ved lagmannsrett og kr. 100 ved Høiesterett. Har gebyret for den første sak vært nedsatt til det halve, betales for den nye sak ytterligere et halvt gebyr efter § 25.

Påankes flere saker mot samforpliktete, betales for den ene sak efter § 25. For hver av de øvrige saker får reglene i foregående ledd tilsvarende anvendelse.

§ 27. Blir en anke avgjort eller hevet for den muntlige ankeforhandling er sluttet, nedsettes betalingen efter §§ 25—26 til det halve. Det samme gjelder når en skriftlig ankesak blir hevet før skriftvekslingen er sluttet.

Blir anken tatt tilbake for saken efter forberedende behandling ved den lavere rett er innkommet til anke-domstolen, betales ikke gebyr for ankebehandling. Når en motanke faller bort fordi hovedanken ikke kommer til avgjørelse, betales ikke for behandlingen av motanken.

Bestemmelsene i § 14 får tilsvarende anvendelse, dog således at gebyret settes til kr. 50 ved lagmannsrett og kr. 100 ved Høiesterett.

§ 28. For behandling av følgende forretninger ved lagmannsrett eller Høiesteretts kjæremålsutvalg betales kr. 25:

1. kjæremål,
2. søknad om samtykke til anke uten hensyn til verdien av ankegjenstanden eller til anke fra herreds- eller byretten direkte til Høiesterett,
3. begjæring om opreisning eller gjenoptagelse,
4. begjæring om å få overdratt behandlingen av en sak fra en domstol til en annen av samme orden.

For lagmannsrettens behandling av en begjæring om at herreds- eller byretten i en sak settes med tre rettskyndige dommere, betales kr. 10.

For behandlingen av en sak ved lagmannsrett eller Høiesterett som første instans betales det dobbelte av gebyret efter §§ 1—8.

§ 29. Blir en begjæring om opfriskning eller gjenoptagelse tatt til følge, betales for den nye behandling av saken halvt gebyr efter §§ 25—27 og 28, siste ledd.

Når en ankesak som er stanset ved overenskomst mellom partene eller på grunn av begge parter eller den ankende parts uteblivelse, blir bragt i gang på nytt, betales

kr. 50 ved lagmannsrett og kr. 100 ved Høiesterett, med 4 febr.
mindre saken blir bragt i gang igjen bare for å heves. Nr. 1.

Bestemmelsene i § 21 får tilsvarende anvendelse.

Kapitel 3. Tvangsforretninger.

§ 30. For en utleggsforretning eller annen tvangsforretning som namsretten holder, betales såfremt ikke noget annet er bestemt:

- a. når forretningen ikke gjelder en bestemt sum, kr. 10;
- b. når forretningen gjelder en bestemt sum og hovedstolen er:

ikke over kr. 200	kr. 6
over kr. 200 til kr. 1 000	» 10
» » 1 000 » » 5 000	» 15
» » 5 000 » » 10 000	» 20
» » 10 000 » » 20 000	» 25
» » 20 000	» 30

Gjelder forretningen utlevering av løsøre fordi en fordring er misligholdt, betales efter bokstav b på grunnlag av fordringens beløp.

Blir forretningen tilbakekalt eller faller den bort av annen grunn, før den er begynt, betales kr. 3 når forretningen gjelder en sum ikke over kr. 200, og ellers kr. 5. Har retten gitt sig på vei for å holde forretningen, betales dog fullt gebyr, selv om forretningen faller bort.

For utpanting som holdes av namsretten, betales halvparten av disse gebyrer.

For avskrift av forretningen betales ikke særskilt.

§ 31. Blir en påbegynt forretning utsatt, betaler den part som har forlangt utsettelsen, halvt gebyr efter § 30 for hver dag forretningen fortsettes.

Blir en forretning utsatt uten at noen part har forlangt det, betales ikke særskilt for fortsettelsen. Det samme gjelder når en forretning blir foretatt på nytt efter at den først helt eller delvis er ophevet, på grunn av feil eller mangler, eller efter at den først er nektet fremmet og denne avgjørelse er ophevet.

Når en forretning fortsettes en senere dag fordi den ikke har kunnet gjøres ferdig på grunn av dens vidløftighet, betales halvt gebyr for hver følgende dag. Det samme gjelder når en forretning som er begynt, blir fortsatt i samme embedskrets på et annet sted hvor saksøkte har eiendeler.

§ 32. Gebyr efter §§ 30—31 betales for hver av flere saksøkte som forretningen holdes hos.

Når en forretning holdes hos den samme saksøkte efter

4 febr. forlangende av flere saksøkere for forskjellige krav, betales Nr. 1. særskilt gebyr av hver saksøker.

Når arrest og andre midlertidige forføininger iverksettes ved samme forretning, betales gebyr efter § 30 bokstav b, men ikke under kr. 10.

§ 33. For behandling ved namsretten eller en annen rett av begjæring om arrest eller annen midlertidig forføining betales kr. 10. Dette gjelder også i de andre tilfeller hvor det er nødvendig å få en særskilt bestemmelse av namsretten eller en annen rett for å anvende særlige tvangsmidler eller for å fremme en tvangsforretning, som det i almindelighet hører under namsmannen å holde.

Samme gebyr betales for behandling av en begjæring om tvangsbestyrelse efter lov om tvangsfullbyrdelse §§ 231 eller 232 eller begjæring om tilsyn med et apotek efter samme lovs § 230.

Når saksøkeren krever at namsretten skal gi den som er forpliktet efter en utlagt fordring eller annen rettighet, melding om utlegget med forbud mot å betale til saksøkte, betales kr. 1 for hver melding som gis skriftlig.

§ 34. Ved tvangsauksjoner og andre auksjoner som skal holdes av namsmyndighetene, betales:

- a. for salg av fast eiendom, grunnbyrde eller bruksrett over fast eiendom — herunder skog til uthugst og trær på roten — 1 procent av kjøpesummen; er kjøpesummen over kr. 20 000, betales av det overskytende en halv procent. Er kjøpesummen over kr. 100 000, betales for det overskytende en fjerdedels procent. Samme gebyr beregnes for salg av målepliktige skib eller part i sådant, aktie, gjeldsfordring, forlagsrett eller patent og for løsøre som selges under ett med fast eiendom eller skib;
- b. for salg av annet løsøre — herunder hus som selges til nedrivning — 2 procent av kjøpesummen.

I intet tilfelle betales mindre enn kr. 10.

Finner retten at det er et åpentbart misforhold mellem kjøpesummen og verdien av en fast eiendom eller et skib efter gangbar pris, regnes gebyret av den verdi som retten fastsetter. Det samme gjelder når kjøpesummen helt eller delvis skal betales med annet enn penger. Er den som skal betale gebyret, misfornøyd med rettens fastsettelse av verdien, kan han kreve verdien fastsatt ved skjønn. Skjønnets kan ikke styres av den samme dommer som har foretatt den første verdsettelse. Overskjønn kan ikke kreves.

§ 35. Ved gebyrberegningen tas ikke hensyn til grunnbyrder eller andre avgifter eller byrder, såsom føderåd, som før auksjonen hefter på eiendommen, og som kjøperen overtar utenfor kjøpesummen. Det samme gjelder auksjons-

omkostninger, renter, skatter og offentlige avgifter. For øvrig 4 febr. medregnes alle forpliktelser som kjøperen overtar utenfor Nr. 1. kjøpesummen.

§ 36. Selges bruksrett over fast eiendom, og kjøperen overtar plikt til å utrede årlig avgift til grunneieren, regnes gebyret av avgiften for et år. Er ikke avgiften den samme for alle år, legges den høieste årlige avgift til grunn. Er bruksretten overtatt for lengere tid enn 50 år eller utover en persons, hans ektefelles og barns levetid, legges de årlige avgifter sammen for 20 år.

Består kjøpesummen ellers helt eller delvis i en årlig ydelse, legges de årlige ydelser sammen, dog ikke for mer enn 20 år. Når ydelsene utredes i en eller flere personers levetid eller i et tidsrum som er avhengig av en annen tilfeldig begivenhet, legges ydelsene for 5 år sammen.

§ 37. Auksjoner som er tillyst for å holdes på samme sted og samme dag, ansees ved gebyrberegningen som én forretning.

Gjelder auksjonene flere faste eiendommer, grunnbyrder, bruksrettigheter eller målepliktige skib, og det er forskjellige eiere, betales dog for så mange forretninger som det er eiere, med mindre auksjonene holdes for skatter eller andre avgifter til staten eller en kommune eller for kontingent til en brandkasse som har legalpanterett. Gjelder en auksjon også løsøre, betales for dette særskilt gebyr, men bare forsåvidt salg finner sted.

§ 38. Når en begjæring om auksjon blir avslått eller innstilt før noe auksjonsmøte er begynt, betales kr. 2. For løsøreauksjon, som styres av namsmannen, betales ikke sådant gebyr med mindre namsmannen har foretatt reise for å holde auksjonen.

Blir auksjonen nektet fremme eller innstilt efter at auksjonsmøte er begynt, betales kr. 10. Det samme gjelder når ikke noe bud blir stadfestet, eller når auksjonsforfølgningen av andre grunner blir utsatt på ubestemt tid, efter at auksjonsmøte er begynt.

Et auksjonsmøte ansees begynt når auksjonsstyreren har møtt frem på auksjonsstedet.

§ 39. Når saksøkeren har forbeholdt frist til å anta budet, og det ikke kreves stadfestelse av retten, skal han innen 6 uker efter auksjonsmøtet eller, såfremt lenger frist er forbeholdt, innen dennes utløp melde fra til auksjonsstyreren om budet er antatt eller forkastet. Ellers regnes gebyr for auksjonen som om budet var antatt.

§ 40. Blir auksjonsmøtet av hensyn til begjæring fra saksøkeren holdt av namsretten, skal saksøkeren godtgjøre

4 febr. staten den merutgift som derved blir voldt, og kan ikke Nr. 1. kreve den erstattet av noen annen.

§ 41. For skrijving av auksjonsskjøte betales kr. 10. For avskrift til bruk ved tinglysing betales ikke særskilt.

§ 42. Når namsretten utferdiger påkrav eller varsel som skal forkynnes før tvangsforretning kan holdes, betales kr. 1. For påkrav før tvangsauksjon betales dog kr. 2. For denne betaling utferdiges også en avskrift av påkravet.

Når utlagte fordringer av namsretten anvises til innkreving, betales kr. 5 dersom beløpet er høist kr. 100. Er beløpet større, betales for det overskytende kr. 1 for hver kr. 100 eller del derav. Dog betales ikke over kr. 10, og gebyr beregnes ikke på grunnlag av et større beløp enn det krav som dekning søkes for.

Blir flere fordringer som er utlagt efter samme tvangsgrunnlag, anvist til innkreving samtidig, betales bare ett gebyr efter foregående ledd, beregnet efter fordringenes samlede beløp.

For lovbestemt medvirking til annen dekningsforfølgning får bestemmelsene om betaling for tvangsauksjoner tilsvarende anvendelse.

Kapitel 4. Skifte- og konkursbehandling m. v.

§ 43. For skifterettens behandling av et bo betales 2 procent av de første kr. 20 000 av verdien av boets masse uten fradrag for gjeld, dog minst kr. 10, av de næste kr. 80 000 betales 1 procent, og av det overskytende beløp en halv procent. I dødsboer betales dog 1 procent også av de første kr. 20 000.

I konkursboer og insolvente dødsboer blir ved gebyrberegningen ikke å ta hensyn til fast eiendom, når verdien ikke overstiger panteheftelsene, og eiendommen er holdt utenfor bobehandlingen efter beslutning i den første eller annen skiftesamling efter at boet er tatt under behandling av skifteretten. Under samme vilkår tas heller ikke med verdipapirer som ved håndpant er beheftet til sin fulle verdi.

§ 44. For behandling av et bo som skiftes uten registrering eller takst på den måte som er omhandlet i skiftelovens § 98, betales halvt gebyr efter § 43. Gebyr betales dog ikke dersom boet ikke gir noe overskudd til skifte.

§ 45. For skifterettens medvirking ved bobehandling som foregår ved testamentsfullbyrder, betales fjerdedelen av det gebyr som er bestemt for dødsboer i § 43 første ledd, dog minst kr. 10. Overtar skifteretten bobehandlingen, fragår betalingen i skiftegebyret.

Blir bobehandling ved testamentsfullbyrder innstilt uten

at boet blir tatt under ofentlig skiftebehandling, får bestemmelsene i § 49 første ledd tilsvarende anvendelse. 4 febr. Nr. 1.

§ 46. For akkordforhandling som er åpnet etter kjennelse av skifteretten, betales fjerdedelen av det gebyr som er bestemt i § 43 første ledd, dog minst kr. 25. Gebyret beregnes på grunnlag av akkordstyrets verdsettelse av skyldnerens eiendeler.

Blir skyldnerens bo tatt under konkursbehandling i forbindelse med innstilling av akkordforhandlingen, betales ikke gebyr etter denne paragraf.

§ 47. Når skifteretten dekker krav av sikkerhet som er stilt av en sakfører eller en innehaver av tillatelse til inkasso- og auksjonsvirksomhet, betales 2 procent av det beløp som medgår til å dekke kravene, eller i tilfelle av sikkerhetsbeløpet. Betalingen utredes av sikkerheten.

§ 48. Når begjæring om skiftebehandling blir avslått eller når begjæring om akkordforhandling blir avslått uten at konkurs samtidig blir åpnet, betales kr. 20.

Blir en konkursbegjæring tatt tilbake etter at rettsmøte er berammet, men før det er begynt, betales kr. 10. Dette gebyr kan rekvirenten ikke kreve godtgjort av skyldneren.

§ 49. Blir behandlingen av et bo innstilt, betales kr. 10. Er både registrering og skiftesamling holdt, betales dog minst halvdelen av det som er bestemt i § 43. Blir bobehandlingen innstilt uten at enten forsegling, registrering eller skiftesamling er holdt, betales ikke gebyr. Bestemmelsen i § 38 siste ledd får tilsvarende anvendelse.

Når konkursbehandling innstilles fordi boet ikke har midler til å betale omkostningene, faller behandlingsgebyret bort, forsåvidt det ikke kan dekkes av boets midler etter at de øvrige omkostninger er betalt.

§ 50. For forsegling eller registrering betales ikke særskilt gebyr. Heller ikke betales for skiftetakst. Dog betales ved privat skifte for avhjemling etter § 19. Blir skiftetakst styrt av skiftedommeren, betales gebyr som for skjønn etter § 16.

Kapitel 5. Tinglysing m. v.

§ 51. For tinglysing av dokument som gjelder en sum eller verdi, betales, såfremt ikke annet er bestemt, når summen eller verdien er:

op til kr.	500		kr. 2
over »	500 til kr. 2 000		» 5
» »	2 000 » » 5 000		» 10
» »	5 000 » » 10 000		» 15
» »	10 000 » » 15 000		» 20
» »	15 000 » » 20 000		» 25

4 febr. For hvert overskytende kr. 10 000 eller del derav be-
Nr. 1. tales kr. 5.

Gjelder et dokument fast eiendom og løsøre, medtas verdien av løsøret ved beregningen av gebyret.

§ 52. For tinglysing av dokument som ikke gjelder en sum eller verdi, betales kr. 5.

Det samme betales for tinglysing av ektepakt, utskifting eller stevning. Inneholder en ektepakt rettsstiftelse vedkommende fast eiendom, betales også gebyr etter § 51.

§ 53. For tinglysing av en skylddelings- eller nyskyldleggingsforretning betales kr. 5 for hvert bruk som utskilles. For tinglysing av avtaksforretning betales intet.

For kartforretning som inneholdes i en skylddelingsforretning, betales ikke særskilt gebyr.

For sammenføring av flere bruk til ett betales ikke gebyr.

§ 54. For anmerkning i grunnboken om at hjemmelen er gått over, betales samme gebyr som for tinglysing av overdragelsesdokument.

§ 55. Ved beregning av den sum som tinglysingsgebyr skal betales etter, jfr. § 51, får reglene i §§ 35 og 36 tilsvarende anvendelse.

Når den verdi som dokumentet gjelder, ikke er nevnt med et pengebeløp, skal den som forlanger tinglysing, efter beste skjønn ansette verdien i penger.

Finner tinglysingsdommeren at den sum som er nevnt i dokumentet eller av den som har forlangt tinglysingen, ikke svarer til den verdi dokumentet gjelder, skal dommeren skjønnsmessig ansette verdien i penger.

Ved tinglysing av pantebrev som medlemmene av en kredittforening utsteder til foreningen, regnes gebyr bare av lånesummen, ikke av det tilleggsansvar som påhviler medlemmene for foreningens forpliktelser.

§ 56. Når et dokument gjelder flere faste eiendommer med forskjellige eiere, beregnes gebyret som om det blev tinglyst så mange dokumenter som det er eiendommer med forskjellige eiere. Det samme gjelder når flere eiendommer overdras til forskjellige erhververe.

Ved makeskifte beregnes gebyret bare på grunnlag av den eiendom som har den høieste verdi.

§ 57. Gjelder et dokument flere faste eiendommer som har samme eier og ligger i samme rettskrets, betales et tilleggsgebyr av kr. 1 for hver eiendom mer enn én.

Ethvert bruk som har særskilt blad i grunnboken, ansees som en særskilt fast eiendom ved anvendelsen av bestemmelsene i dette kapitel.

§ 58. Når et tidligere tinglyst dokument blir tinglyst 4 febr. på nytt for at en rettighet ikke skal bli slettet av grunnboken, betales for den nye tinglysing halvdelen av vanlig tinglysingsgebyr. Nr. 1.

§ 59. For tinglysing av en eller flere påtegninger på et dokument som er tinglyst tidligere, betales kr. 5 såfremt påtegningen bare går ut på en forandring i innholdet av dokumentet, såsom prioritetsvikelse, overdragelse av pantebrev, forandring av rentefot eller forfallstid og lignende. Dog betales kr. 2 såfremt dokumentet gjelder en sum eller verdi ikke over kr. 5 000.

Inneholder påtegningen en selvstendig ny rettsstiftelse, betales vanlig gebyr.

Når et tinglyst pantebrev i fast eiendom ved senere påtegning utvides til å omfatte pant i tilbehør, betales for tinglysing av påtegningen halvt gebyr etter § 51.

§ 60. Blir et tinglyst dokument om overdragelse av eiendomsretten til eller annen rettighet i fast eiendom omgjort innen 2 år etter tinglysingen, slik at retten går tilbake til den tidligere eier, betales halvt gebyr for tinglysing av det dokument som omgjør overdragelsen.

Det samme gjelder når et tvangsauksjonsskjøte eller kjøte fra auksjonskjøperen utstedes til den tidligere eier som eiendommen er frasolgt, eller til hans ektefelle eller barn, og tinglysing begjæres innen 2 år etter stadfestelsen av auksjonsbudet.

§ 61. Når samme dokument tinglyses i flere embedskretser, betales for tinglysingen i den første embedskrets fullt gebyr og i hver av de øvrige halvt gebyr. Er dokumentet et kjøte eller en kjøpekontrakt, betales dog fullt gebyr i hver embedskrets, men ved beregningen av gebyret tas ikke med de eiendommer som ligger utenfor embedskretsen, såfremt deres verdi er særskilt angitt i dokumentet.

§ 62. For tinglysing av bevis for at en heftelse er falt bort, eller for at den berettigede samtykker i at den slettes av grunnboken, betales ikke gebyr.

§ 63. Når et dokument avvises, betales halvdelen av gebyret for tinglysing, dog ikke over kr. 2.

Blir dokumentet antatt til tinglysing innen 3 måneder etter avvisingen, fragår dette gebyr i tinglysingsgebyret.

§ 64. For pantattest betales kr. 5. Optar pantattesten mere enn et halvt ark, betales kr. 5 for hvert halvark eller del derav.

Forlanges attest for flere eiendommer som har samme eier og ligger i samme embedskrets, betales ytterligere kr. 2

4 febr. for hver eiendom flere enn én. Har eiendommene forskjellige
Nr. 1. eiere, betales særskilt gebyr for hver eiendom.

For avskrift av grunnboken eller personregistret betales for hver eiendom eller person kr. 5 for hvert halvark eller del derav.

§ 65. For anmerkning som forlanges på et tinglyst dokument om tinglyste heftelser som kan øve innflytelse på den rett som er stiftet ved dokumentet, betales kr. 2. For anmerkning på en tinglyst pantobligasjon eller et skadesløsbrev betales ikke.

§ 66. For særskilt attest om at et dokument er eller er forlangt tinglyst, betales kr. 2. Når det samtidig begjæres attest om flere dokumenter vedkommende samme eiendom, betales bare ett gebyr. For kvittering ved innleveringen av et dokument til tinglysing betales ikke gebyr.

§ 67. For registrering av skib under 100 registertonn brutto betales kr. 25. For registrering av større skib betales et tillegg av kr. 5 for hvert overskytende 100 tonn eller del derav.

Når foreløbig registrering har funnet sted, blir den endelige registrering å foreta uten betaling. Viser det sig at gebyr er betalt efter en lavere tonnasje enn den virkelige, betales tilleggsgebyr. Dette gjelder også når et skib som følge av ombygging eller annen forandring får en større tonnasje.

Ved forandring av skibets hjemsted eller navn betales halvt registreringsgebyr.

For registrering av adkomster og heftelser betales samme gebyr som for tinglysing når det gjelder fast eiendom. Dog betales ikke gebyr for registrering av eiers adkomst ved innføring av skibet i registret; heller ikke betales for innføring av heftelser som er tinglyst før skibet blev registrert. For utslettelse av heftelser betales ikke gebyr.

For attester og avskrifter av skibsregistret gjelder det samme som for pantattester og avskrifter av grunnboken.

For utferdigelse av nasjonalitetsbevis betales kr. 10 såfremt nytt bevis utferdiges fordi det tidligere er tapt eller begjæres ombyttet uten at dette skyldes bestemmelsene i skibsregisterlovens §§ 14 eller 19.

§ 68. For den første registrering av en ledning i kraftledningsregistret, for sammenføring av ledninger i registret og for registrering av overdragelse av en del av en registrert kraftledning betales gebyr som Kongen fastsetter.

Gebyr betales ikke for registrering av innsigelse mot at ledningen går over fast eiendom. Det samme gjelder for registrering av heftelser som hviler på ledningen fra før

den blev registrert, såfremt heftelsen er tinglyst og blir registrert så tidlig at den beholder sin fortrinsrett. 4 febr. Nr. 1.

For registrering av andre dokumenter betales samme gebyr som for tinglysing.

§ 69. Gebyr betales ikke for tinglysing av:

1. avgjørelse om at vergemål er anordnet eller ophevet,
2. hjemmelsbrev på eiendom som noen får utlagt ved skifte av felleseie etter sin avdøde ektefelle,
3. bestemmelse av frist for å bringe i orden et forhold hvorved en rettshandel er fullbyrdet i strid med konsesjonslovgivningen.

Gebyr betales heller ikke for attest som namsmyndighetene forlanger om heftelser i fast eiendom, og som er nødvendig til fremme av en tvangsforretning.

Om pantattest som begjæres av en offentlig myndighet til offentlig bruk, gjelder reglene i § 83.

Kapitel 6. Andre forretninger.

§ 70. For et skjønn som styres av en lensmann, betales kr. 10 for hver dag forretningen varer.

Gebyr betales ikke dersom begjæringen om skjønn blir tatt tilbake eller saken av andre grunner faller bort uten at noen forretning er holdt, og uten at lensmannen eller noen av skjønsmennene har gitt sig på vei til forretningsstedet.

Bestemmelsene i § 16 annet ledd og § 17 får tilsvarende anvendelse.

§ 71. For en notarialforretning som utføres av herredse eller byretten, betales kr. 10 når ikke noe annet er bestemt. Varer forretningen over 4 timer, betales kr. 5 for hver overskytende time eller del av en time. En avskrift av eller attest om forretningen gis uten særskilt betaling.

For notarialvidne betales ikke særskilt gebyr.

§ 72. For protest av veksel, chekk eller anvisning betales særskilt gebyr efter § 71 for hver person som det optas protest hos. Gebyret er dog kr. 5 når beløpet ikke er over kr. 2 000.

Når protesten er optatt av et stevnevidne og blir innført i notarius publicus' protokoll, betales til staten halvt gebyr efter første ledd.

§ 73. Går en notarialforretning bare ut på å gi en attest, såsom å bekrefte en underskrift, å bevidne en persons stilling eller lignende, betales kr. 2. Når det samtidig blir bekreftet flere underskrifter på samme dokument, betales bare ett gebyr.

For attest om at en avskrift er riktig, betales kr. 1 for hvert ark.

4 febr. § 74. For lysing før ekteskap betales kr. 5. For attest
Nr. 1. om lysingen betales ikke særskilt. Blir lysingen kunngjort
i utlandet, betales utgiftene av den som forlanger lysingen.

For samtykke til at lysingsfristen forkortes eller lysing
undlates, betales kr. 20. I tilfelle av uformuenhet kan fylkes-
mannen nedsette gebyret til det halve eller helt eftergi det.

§ 75. For vigsel betales ikke gebyr, men skyss- og
kosstgodtgjørelse når reise må foretas. Foretar notarius
publicus vigsel av personer som begge har bopel utenfor
hans embedskrets, betales kr. 10.

For vigselattest som utstedes av notarius publicus, be-
tales kr. 1. Dog betales ikke gebyr for den første attest
som utstedes.

§ 76. For bevilling til separasjon betales kr. 40 og for
bevilling til skilsmisse kr. 60. I tilfelle av uformuenhet kan
bevilling gis uten betaling.

§ 77. Kongen kan fastsette gebyr for behandlingen av
søknad om konsesjon eller tillatelse til erhverv av fast eien-
dom eller andre rettigheter og av søknad om godkjenning
av eller tillatelse til et vassdragsforetagende som har til
formål å nyttiggjøre vasskraft.

For tillatelser, bevillinger og attester som gis av Kongen,
et regjeringsdepartement eller en fylkesmann, kan Kongen,
når ikke noe annet er bestemt, fastsette gebyr, som dog ikke
må overstige kr. 100 for tillatelser og bevillinger og kr. 10
for attester. For bevilling til å drive apotek kan fastsettes
et gebyr av inntil kr. 150.

§ 78. For handelsbrev eller vidnesbyrd om utførsels-
rett betales kr. 50.

For håndverksbrev eller brev på skipperborgerskap be-
tales kr. 25.

Disse bestemmelser får ikke anvendelse når brevet ut-
stedes av en lensmann, selv om det er i en by.

§ 79. For registrering av den første melding av et sel-
skaps firma betales kr. 20 og av enkeltmannsfirma kr. 10.

For registrering av senere melding vedkommende et tid-
ligere anmeldt firma betales kr. 5. Dog registreres melding
om styreforandring og den endelige melding om opphør med
en forretning uten betaling.

For melding om meddelt prokura betales kr. 5. Dog be-
tales ikke når meldingen foretas i forbindelse med annen
melding om firmaet. Melding om forandret eller tilbakekalt
prokura registreres uten betaling.

§ 80. For reisepass betales kr. 2. Personer av samme
husstand betaler bare for ett pass.

For reisekort eller annet legitimasjonspapir som trer istedenfor pass, kan Kongen fastsette en lavere betaling. 4 febr. Nr. 1.

§ 81. I kjøpstødene betales for skjerpeseddel kr. 2 og for melding om funn av ertser og metaller kr. 3.

§ 82. For attest eller avskrift som gis ved en herreds- eller byretts eller en høiere retts kontor eller av en politimester, betales kr. 2 for hvert ark, såfremt ikke noe annet er bestemt. Dette gjelder for alle forretninger ved et byfoged- eller sorenskriverkontor så vel som når forretninger som ellers hører under byfogder og sorenskrivere, er lagt til en annen embedsmann.

For politiattester betales dog bare såfremt det for visse slags attester er bestemt av Kongen. For disse attester kan Kongen fastsette et lavere gebyr.

For attest eller avskrift som gis av Riksarkivet eller et statsarkiv, kan Kongen fastsette gebyr.

§ 83. Gebyr etter §§ 73, 75 og 82 betales ikke når attest eller avskrift begjæres av en statsmyndighet til statens bruk.

Kongen kan gi forskrifter om i hvilke tilfeller en attest eller avskrift skal ansees begjært til statens bruk, og bestemme at regelen i første ledd ikke skal gjelde attester og avskrifter som nevnt i § 82 tredje ledd.

§ 84. I civil sak betales ikke for attest eller avskrift når det ikke betales for behandlingen av saken. Det samme gjelder når den som har fri sakførsel, forlanger attest eller avskrift.

Heller ikke betales for avskrift av en rettsavgjørelse til bruk for forkynnelse eller meddelelse som retten skal sørge for, eller av en forkynnelsespåtegning på sådan avskrift.

§ 85. Gebyr betales ikke for attest:

- a. om å ha tilsagt konstitusjonen troskap;
- b. om å ha avgitt forsikring som stevnevidne;
- c. om at dødsfall er meldt til skifteretten, at bo er tatt under skiftebehandling, at gjenlevende ektefelle sitter i uskiftet bo, eller at en fordring er anmeldt i bo som er under skiftebehandling;
- d. om at avskrift er forlangt;
- e. som er nødvendig ved regnskaper fra overformyndere;
- f. som er nødvendig for å få utbetalt lønn, pensjon, livrente eller understøttelse av offentlige eller kommunale kasser, stiftelser eller fond;
- g. som begjæres av fattigstyre.

4 febr.

Annen avdeling.

Nr. 1. Betaling som tilfaller andre enn staten.

Kapitel 7. Forliksmenn.

§ 86. For innkallelse til forliksrådet betales kr. 1. For denne betaling skrives innkallelsen i to eksemplarer. Skal den skrives i flere eksemplarer, betales kr. 0,50 for hvert av de overskytende.

For behandling av saken betales:

- a) når den blir nektet fremme, avvist, hevet, utsatt, stanset eller henvist til retten kr. 2
- b) når den blir forlikt eller avgjort ved uteblivelsesdom uten domsforhandling eller i det første møte under domsforhandlingen » 5
- c) når den ellers blir avgjort ved dom eller voldgift » 10

Gjelder saken en formuesverdi undre kr. 100, betales for behandlingen halvt gebyr efter foregående ledd. Får forliksrådet melding om at klagen er tatt tilbake, før behandlingen i rådets møte, betales ikke efter foregående ledd.

Har forliksmennene ikke truffet annen avtale, tilfaller betalingen for innkallelsen den forliksmann som har utferdiget innkallelsen. Betalingen for behandling deles likt mellom forliksmennene.

For megling i separasjons- eller skilsmisssaker tilkommer den forliksmann som foretar megling kr. 3. For innkallelse og for attest om at meglingen er forsøkt betales ikke særskilt.

§ 87. For behandling av en sak utenfor det faste møtested tilkommer hver av forliksmennene skyssgodtgjørelse og kr. 5 for hver dag eller del av en dag som går med til reisen og opholdet på stedet.

For innkallelse betales i tilfelle efter § 86.

§ 88. For avskrift som forliksrådet gir, betales for hvert ark kr. 1 til den av forliksmennene som meddeler avskriften.

Samme gebyr betales for attester. Dog betales ikke noe for attest om at en sak er henvist til retten.

For å sette op en forliksklage som prosessskrift efter muntlig henvendelse tilkommer en forliksmann kr. 2.

§ 89. Utgifter til husrum og rettsbøker for forliksrådet og skyssgodtgjørelse til forliksmennene for reiser til forliksrådets faste møtested utredes av vedkommende kommune.

Kapitel 8. Domsmenn, skjønnsmenn, rettsvidner m. v.

§ 90. Lagrettemenn, domsmenn og skjønnsmenn tilkommer kr. 5 for hver dag eller del av en dag som går med til saken.

Blir domsmenn i en civil sak tatt av de særlige utvalg 4 febr.
eller utenfor utvalgene eller utenfor de kretser som er be- Nr. 1.
stemt i lov om domstolene §§ 86 og 87, skal rettens for-
mann fastsette betalingen. Det samme gjelder når skjønns-
menn blir tatt blandt dem som er opført i de særlige utvalg
av domsmenn, eller utenfor skjønnsmannsutvalget for kom-
munen. Nærmere forskrifter om dette kan Kongen gi.

§ 91. Betaling efter § 90 utredes i straffesaker av staten
og ellers av saksøkeren eller i tilfelle den som har anket eller
forlangt forretningen. Blir domsmenn tilkalt fordi det er
forlangt av saksøkte (motparten), utreder dog denne beta-
lingen. Beløpet legges ut av staten om det er nødvendig.
Når den part som skulde betale, har fri sakførsel, utredes
betaling til endelig utgift for staten.

Foruten betaling efter § 90 skal doms- og skjønnsmen-
nene ha skyss- og kostgodtgjørelse, dog således at i kost-
godtgjørelsen for forretningsdagene fragår betalingen efter
§ 90 første ledd. Skyss- og kostgodtgjørelsen utredes til
endelig utgift for staten. Ved skiftetakster som ikke styres
av skiftedommeren, og når det blir opnevnt skjønnsmenn
utenfor skjønnsmannsutvalget for kommunen, skal dog skyss-
og kostgodtgjørelsen utredes på samme måte som bestemt i
første ledd.

§ 92. Utskiftingsmenn tilkommer kr. 8 for hver dag
eller del av en dag som går med til reise eller til å holde for-
retningen.

Skylddelingsmenn tilkommer kr. 5 for hver dag eller del
av en dag som går med til å holde forretningen. Når en
skylddelingsmann møter frem hos sorenskriveren i anledning
av skylddelingen, tilkommer han for dette et tillegg av kr. 3.

Blir flere skylddelingsforretninger holdt samme dag
etter forlangende av den samme, betales fullt gebyr for den
første forretning og halvt gebyr for hver av de andre. For
hvert bruk som utskilles, ansees det holdt én forretning.

For reise til forretningsstedet tilkommer utskiftings-
menn og skylddelingsmenn skyssgodtgjørelse. Også denne
utredes av den som har forlangt forretningen.

§ 93. Rettsvidner får ingen betaling uten når det sær-
skilt er bestemt ved lov.

Rettsvidner ved sjøforklaringer tilkommer kr. 8. For
særskilte reisedager skal de dessuten ha kr. 5 for hvert døgn
eller del av et døgn; denne godtgjørelse fordeles forholds-
messig når flere forretninger holdes på samme reise.

Rettsvidne under skifte- og konkursbehandling eller
akkordforhandling får kr. 1. Det betales dog ikke for retts-

4 febr. møte som bare holdes for å avsi dom, kjennelse eller utlod-
Nr. 1. ning, selv om det fremlegges dokumenter.

Registreringsvidne tilkommer kr. 3; i særegne tilfeller kan skifteretten fastsette en høiere betaling.

Vidne ved tvangsforretning tilkommer kr. 1,50. Bli-
vidner opnevnt etter skjønnslovens § 14, fastsetter retten betalingen.

Den her bestemte betaling gjelder for hver forretning eller for hver dag, hvis samme forretning varer mere enn én dag. De regler som for behandlingsgebyret er gitt om hvad der skal ansees som én forretning, gjelder også for betaling efter denne paragraf.

§ 94. Menn som opnevnes for å overvære og gi bevid-
nelse om luke-åpning, lossing, lasting, opbevaring av last eller lignende, skal ha kr. 8 den første dag og kr. 5 for hver av de senere dager som går med til samme forretning.

Kapitel 9. Lensmenn, namsmenn og stevnevidner på landet.

§ 95. For forkynnelse av dokument betales kr. 2,50 når ikke noe annet er bestemt. Skal vidne tilkalles, betales kr. 3,50. Betalingen beregnes særskilt for hver person som dokumentet forkynnes for. For bilag til dokumentet betales ikke særskilt.

I distrikt hvor denne betaling finnes utilstrekkelig, kan Kongen fastsette en høiere betaling såfremt herredstyret uttaler sig for det.

For forsøkt forkynnelse betales bare når stevnevidnet ikke får betaling for utført forkynnelse av det samme dokument for den samme person. Dog betales særskilt gebyr for en forsøkt forkynnelse når det er opgitt uriktig eller mangelfull adresse, og dette har ført til at særskilt reise er foretatt.

§ 96. For å utferdige og bekrefte avskrift av et dokument som skal forkynnes, tilkommer stevnevidnet kr. 1,50 for hvert ark, og hvis avskriften optas gjennom telefon, den dobbelte betaling. For bare å bekrefte avskrift tilkommer han kr. 0,50 for hvert ark.

For å bekrefte at flere eksemplarer av et dokument er likelydende, tilkommer stevnevidnet intet for det første eksemplar, men for de øvrige samme betaling som for å bekrefte avskrifter.

Bevidnelse om forkynnelsen gis uten særskilt betaling. Forlanges ellers attest om forkynnelsen, betales kr. 2.

§ 97. For forkynnelse i anbefalt brev med de foreskrevne bevidnelser betales kr. 1.

Dog betales ikke for sådan forkynnelse når lensmannen 4 febr.
får betaling for å utferdige det dokument som forkynnes. Nr. 1.

§ 98. For forkynnelser i straffesaker og for andre forkynnelser i justis- og politivesenets anliggender betales ikke gebyr, men stevnevidnet får skyss- og kostgodtgjørelse av staten når forkynnelsen gjør det nødvendig å foreta reise.

§ 99. For tilsigelse tilkommer lensmannen kr. 1 for hver person som tilsies. Dette gjelder også når lensmannen styrer den forretning tilsigelsen gjelder. Blir samme person tilsagt til forskjellige forretninger, eller blir flere personer som bor i samme hus tilsagt til samme forretning, betales som for én tilsigelse.

For tilsigelse av lagrettemenn, domsmenn og skjønnsmenn ved rettslig skjønn betales ikke gebyr, men skyss- og kostgodtgjørelse av staten såfremt reise er nødvendig.

Forlanges lensmannens tjeneste ved tilsigelse av mannskaper til fremmøte ved militærøvelser og mønstringer eller av militær transportskyss, tilkommer han skyss- og kostgodtgjørelse såfremt reise er nødvendig.

For tilsigelse av rettsvidner til rettsmøter i straffesaker og civile saker betales ikke.

§ 100. Den betaling som efter §§ 95—99 tilkommer lensmann eller stevnevidne for forkynnelser og tilsigelser som utføres efter pålegg av en offentlig myndighet, utredes av staten, men erstattes denne av vedkommende part eller rekvirent når ikke noe annet er bestemt. Ved forkynnelse av dommer og kjennelser påhviler erstatningsplikten saksøkeren.

Er det gitt fri sakførsel i saken, utredes godtgjørelsen endelig av staten når den skulde betales eller erstattes av den part som har fri sakførsel.

§ 101. For opslag av dokument på det faste rettssted eller annet sted som er bestemt for opslag, tilkommer lensmannen kr. 1,50 for hvert sted hvor opslag er forlangt. For denne betaling skal han også ta ned dokumentet og gi det attest om opslaget.

Omhandler samme dokument flere forretninger, betales som for ett dokument.

Lensmannen tilkommer ikke betaling for kunngjøring som gjelder justis-, politi-, sundhets-, utskrivnings- og skyssvesenets anliggender, faste rettsdager og forlikrådsmøter, offentlige valg og innbetaling av skatter og avgifter til staten.

§ 102. For protest av veksel, chekk eller anvisning tilkommer lensmannen kr. 10 såfremt beløpet er over kr. 2 000 og ellers kr. 5 for hver person som det optas protest hos.

4 febr. Når protest blir optatt av et stevnevidne, tilkommer
Nr. 1. dette halvparten av gebyret etter første ledd. Den annen halvpart betales til lensmannen når protesten blir ført inn i hans protokoll.

For annen notarialforretning tilkommer lensmannen kr. 5, når ikke annet er bestemt. Går forretningen bare ut på å gi en attest eller bevidnelse, betales kr. 2.

For avskrift eller attest om protest- eller annen notarialforretning betales ikke særskilt. Lensmannen betaler i tilfelle selv notarialvidne.

§ 103. For å forberede en skjønns- eller takstforretning tilkommer lensmannen kr. 5. For å holde forretningen tilkommer han kr. 20 når forretningen gjelder mere enn ti eiendommer med forskjellige eiere, kr. 10 når den gjelder mere enn to eiendommer med forskjellige eiere, og ellers kr. 5. Varer forretningen mere enn én dag, betales kr. 10 for hver overskytende dag.

I de tilfeller som er omhandlet i lov angående rett til hval av 22 mai 1869 § 7, jfr. §§ 3 og 4, tilkommer lensmannen for hver forretning kr. 30.

Lensmannen tilkommer dessuten skyss- og kostgodtgjørelse, som utredes av staten.

For å styre de forretninger som omhandles i lov om husmannsvesenet av 24 september 1851 § 13 bokstav c og i lov om foranstaltninger mot smittsomme husdyrsykdommer av 14 juli 1894 § 13, tilkommer lensmannen bare skyss- og kostgodtgjørelse.

§ 104. For en registreringsforretning tilkommer lensmannen kr. 10. Utgjør verdien av det registrerte løøre — rede penger og bankinnskudd ikke medregnet — over kr. 4 000, tilkommer han ytterligere kr. 0,50 for hvert overskytende kr. 1 000 eller del derav, men den samlede betaling må ikke overstige kr. 30. Varer forretningen mere enn en dag, betales videre kr. 10 for hver av de følgende dager.

For en forseglingsforretning tilkommer lensmannen kr. 5, såfremt forseglingen ikke kan foregå i forbindelse med en registreringsforretning.

Lensmannen tilkommer dessuten skyssgodtgjørelse. Såvel denne som gebyret utredes av staten når boet behandles av skifteretten, og ellers av boet eller den som har forlangt forretningen. For registrering i anledning av umyndiggjørelse utredes betalingen av staten, som har krav på å få gebyret erstattet av den umyndiggjorte.

For avskrift av forretningen betales ikke særskilt.

§ 105. For en utleggsforretning eller annen tvangsforretning tilkommer namsmannen den betaling som er fastsatt

i §§ 30—32 og § 33 siste ledd, såfremt ikke noe annet er 4 febr. bestemt. Må namsmannen foreta særskilt reise over 20 km Nr. 1. hver vei, betales ikke under kr. 10.

Gjelder forretningen inndriving av bøter, inndragning eller omkostninger som er tilkjent det offentlige i straffesak, beregnes gebyr som for utpanting, dog minst kr. 2. Dessuten tilkomer namsmannen i dette tilfelle skyssgodtgjørelse av staten.

§ 106. For utpanting betales:

når summen ikke er over kr. 10	kr. 1,00
når den er over kr. 10, men ikke over kr. 50	» 2,00
over kr. 50, men ikke over kr. 200	» 3,00
» » 200, —»— » 500	» 4,50
» » 500, —»— » 1 000	» 6,00
» » 1 000	» 7,50

Halvdelen av dette gebyr betales når forretningen blir tilbakekalt eller av annen grunn faller bort før den er begynt, men etter at namsmannen er møtt frem på forretningsstedet. For avskrift betales ikke særskilt.

Må forretningen utsettes, får § 31 tilsvarende anvendelse.

Når utpanting holdes samtidig for flere krav hos samme skyldner eller hos flere fellesforpliktete, betales gebyr som for én forretning.

Må utpanting foretas på forskjellige steder, betales særskilt gebyr for hvert av de steder hvor namsmannen må møte frem.

§ 107. Når avdrag og renter til staten eller offentlige fond eller en fordring som kan inndrives ved utpanting, blir helt eller delvis betalt til lensmannen mere enn en uke efter forfallstid, betales i innkrevingsgebyr kr. 0,15 for hver kr. 10 eller del derav som innbetales, dog ikke over kr. 3. Gjelder det skatt som mottas på skattemøte, betales innkrevingsgebyr dog bare for beløp som betales til lensmannen efter skattemøtet.

Når samme skyldner samtidig betaler flere fordringer, beregnes bare ett gebyr for det samlede beløp. Dog betales særskilt gebyr for hver av flere faste eiendommer med forskjellige bruksnummer.

For innkreving betales ikke når lensmannen har fått gebyr for utpanting efter § 106, eller når tvangsauksjon er begjært og gebyr beregnes efter § 109, heller ikke når lensmannen får annen godtgjørelse for innkrevingen. Det samme gjelder når skatt blir betalt ved trekk i lønn eller lignende inntekt.

4 febr. § 108. For en ny skattek bok til kvitteringer for skatter
Nr. 1. og avgifter av fast eiendom betales kr. 0,50. For flere bruk
som har samme eier, brukes samme skattek bok.

§ 109. For å forberede en tvangsauksjon eller annen
auksjon som skal holdes av namsmyndighetene, tilkommer
namsmannen kr. 4, som utredes av parten. Gjelder det auk-
sjon for skatter eller andre avgifter til staten eller en kom-
mune eller til en brandkasse som har legalpanterett, betales
kr. 2. Gebyret betales for hver auksjonsforfølgning, dog be-
tales ikke særskilt for hver av flere auksjoner som på samme
tid er begjært overfor den samme saksøkte.

For å holde auksjonen tilkommer namsmannen av staten
kr. 8 for hver dag forretningen varer, og dessuten skyssgodt-
gjørelse. Holdes flere enn én forretning på samme dag, til-
kommer han halv betaling for hver av de øvrige forretninger.
Reglene i § 37 får tilsvarende anvendelse.

§ 110. For å utferdige påkrav eller varsel som skal for-
kynnes før tvangsforretning kan holdes, tilkommer namsman-
nen kr. 1. For påkrav før tvangsauksjon betales dog kr. 2
når det ikke gjelder skatter eller avgifter til staten, en kom-
mune eller en brandkasse som har legalpanterett.

For denne betaling utferdiges også en avskrift av på-
kravet.

§ 111. For å anwise utlagte fordringer til innkreving til-
kommer namsmannen kr. 5 dersom beløpet er høist kr. 100.
Er beløpet større, betales for det overskytende kr. 1 for
hver kr. 100 eller del derav. Dog betales ikke over kr. 10,
og gebyr beregnes ikke på grunnlag av et større beløp enn
det krav som dekning søkes for.

Blir flere fordringer som er utlagt etter samme tvangs-
grunnlag, anvist til innkreving samtidig, betales bare ett ge-
byr etter foregående ledd, beregnet etter fordringenenes sam-
lede beløp.

For lovbestemt medvirking til annen dekningsforfølgning
tilkommer namsmannen tilsvarende betaling som han vilde
ha kunnet beregne for å forberede og holde tvangsauksjon.

Betaling etter denne paragraf utredes av vedkommende
part.

§ 112. For frivillig auksjon eller licitasjon som forlanges
holdt av namsmannen, betales kr. 10 for hver forretningsdag
og dessuten skyssgodtgjørelse.

Auksjonsvidnet tilkommer kr. 5 for hver forretningsdag.

§ 113. For å motta penger eller verdipapirer, som skal
tas i forvaring av lensmannen (namsmannen), tilkommer
denne to av tusen, dog aldri under kr. 2 eller over kr. 20 for
hver særskilt deponering.

For verdipapirer beregnes gebyret efter deres antagelige 4 febr.
salgsverdi. Nr. 1.

For å motta betaling av veksel under protest tilkommer lensmannen eller stevnevidnet samme betaling som for deponering.

§ 114. Lensmannen tilkommer:

- a. for handelsbrev eller vidnesbyrd om utførselsrett kr. 20 og for håndverksbrev kr. 10;
- b. for å registrere og kunngjøre reinmerke kr. 5;
- c. for å meddele skjerpeseddel kr. 2;
- d. for å motta melding om funn av ertser og metaller kr. 3;
- e. for reisekort eller annet legitimasjonspapir som trer istedenfor pass, kr. 0,50;
- f. for å opnevne skylddelingsmenn kr. 3.

Når de samme menn opnevnes til skylddeling av flere bruk efter begjæring av den samme eier, betales bare ett gebyr.

§ 115. For reise i anledning av at skib og gods er strandet eller berget i sjøen, tilkommer lensmannen lovbestemt skyss- og kostgodtgjørelse av staten. Når det bergedes verdi utgjør kr. 500 eller derover, tilkommer han dessuten for hver dag han opholder sig på stedet, en betaling av kr. 8, som utredes av det bergede.

§ 116. For attest eller avskrift tilkommer lensmannen (namsmannen) kr. 2 for hvert ark, når ikke annet er bestemt.

For å bekrefte underskrift tilkommer lensmannen eller stevnevidnet kr. 0,50 for hver underskrift.

§ 117. For attester og avskrifter som forlanges av en offentlig myndighet til offentlig bruk, betales ikke gebyr. Heller ikke betales for attest som lensmannen utsteder som polititjenestemann.

Kongen kan gi forskrifter om i hvilke tilfeller en attest eller avskrift skal ansees å være til offentlig bruk eller en politiattest, og bestemme at det skal betales gebyr efter § 116 første ledd eller et lavere gebyr for bestemte slags politiattester.

§ 118. Lensmannen tilkommer ikke betaling for attest:

- a. om at dødsfall er anmeldt;
- b. som er nødvendig for å få utbetalt lønn, pensjon, livrente eller understøttelse av offentlige eller kommunale kasser, stiftelser eller fond;
- c. som begjæres av fattigstyre;
- d. som kreves for å få premie for felt rovdyr;
- e. om vernepliktig mannskaps innflytning eller opphold i distriktet;
- f. om at avskrift er forlangt;
- g. som er nødvendig ved regnskaper fra overformyndere.

4 febr. § 119. Bestemmelsene i dette kapitel gjelder også i lade-
Nr. 1. stedene for forretninger som hører under lensmannen.

Når lensmannen optar protest i ladested hvor notarius publicus ikke har kontor, tilkommer han gebyr efter § 102 første ledd. Blir protest i ladested optatt av et stevnevidne, betales efter § 102 annet ledd.

Bestemmelsene i § 114 a får også anvendelse når en lensmann utsteder næringsbrev i kjøpstad.

For brev på skipperborgerskap tilkommer lensmannen kr. 10.

Kapitel 10. Namsmenn og stevnevidner i kjøpstædene.

§ 120. For forkynnelse betales kr. 1,60. Skal vidne tilkalles, betales kr. 2,50.

For øvrig får reglene i §§ 95—100 tilsvarende anvendelse.

For tilsigelser av lagrettemenn, domsmenn og skjønnsmenn og av rettsvidner i straffesaker og tvistemål, så vel som for forkynnelser i straffesaker og ellers i justis- og politivenets anliggender betaler staten en årlig godtgjørelse som Kongen fastsetter.

§ 121. For opslag av dokument på det faste rettssted eller annet sted som er bestemt for opslag, betales kr. 1. For øvrig får reglene i § 101 tilsvarende anvendelse.

§ 122. For protest av veksler, chekk eller anvisning tilkommer hovedstevnevidnet i de kjøpstæder hvor notarius publicus ikke har kontor, kr. 10 såfremt beløpet er over kr. 2000, og ellers kr. 5 for hver person som det optas protest hos.

Når protest blir optatt av et stevnevidne, tilkommer dette halvparten av gebyret efter første ledd. Den annen halvpart betales til hovedstevnevidnet når protesten blir ført inn i hovedstevnevidnets protokoll.

§ 123. For en utleggsforretning eller annen tvangsforretning tilkommer namsmannen den betaling som er fastsatt i §§ 30—32 og § 33 siste ledd, såfremt ikke noe annet er bestemt.

Gjelder forretningen inndrivning av bøter, inndragning eller omkostninger som er tilkjent det offentlige i straffesak, beregnes gebyr som for utpanting, dog minst kr. 2.

§ 124. For utpanting betales:

når summen ikke er over kr. 50		kr. 1,00
når den er over kr. 50, men ikke over kr. 200		» 2,00
over kr. 200, men ikke over kr. 400		» 3,00
» » 400, —»—	» 600	» 4,50
» » 600, —»—	» 1000	» 6,00
» » 1000		» 7,50

For øvrig får reglene i § 106 tilsvarende anvendelse.

Om gebyr for innkreving gjelder reglene i § 107. Men 4 febr. gebyr betales bare når skatter og andre avgifter til staten Nr. 1. innbetales til en skatteopkrever som ikke er skattefoged eller byfoged.

§ 125. For tvangsauksjon, lovbestemt medvirkning til annen dekningsforfølgning og for påkrav tilkommer namsmannen betaling etter reglene i §§ 109—111. For frivillig auksjon eller licitasjon som forlanges holdt av namsmannen, tilkommer namsmannen kr. 12 og auksjonsvidnet kr. 5 for hver forretningsdag. Bestemmelsene i §§ 113, 116 og 117 får tilsvarende anvendelse.

Når underfogden eller en annen tjenestemann som ikke er ansatt ved namsrettens kontor, holder tvangsforretning i kjøpstad som fullmektig for namsretten, betales gebyr til underfogden eller vedkommende tjenestemann etter reglene i nærværende kapitel.

Kapitel 11. Andre tjenestemenn m. v.

§ 126. For å motta penger eller verdipapirer som skal tas i forvaring av en dommer (rettsskriver) eller en politilembetsmann, tilkommer denne to av tusen, dog aldri under kr. 2 eller over kr. 20 for hver særskilt deponering.

For verdipapirer regnes gebyret etter deres antagelige salgsverdi.

For å motta betaling av veksel under protest tilkommer notarius publicus samme betaling som for deponering.

§ 127. For en offentlig beskikket sakfører i civil sak fastsettes godtgjørelsen av retten når ikke noe annet er bestemt eller avtalt.

Godtgjørelsen til rettstolker fastsettes på samme måte.

§ 128. Løse tilkommer for forretning som begjæres av det offentlige:

- a. for en obduksjonsforretning kr. 40
- b. for enhver annen undersøkelses- eller synsforretning » 10

Når en forretning som under b nevnt varer over 3 timer eller helt eller delvis blir utført i tiden mellom kl. 23 og kl. 7, er betalingen kr. 20. Har lægen foretatt reise, regnes den som en del av forretningen.

Når forretningen krever særlig meget arbeide eller lang tid eller særlige fagkunnskaper, kan vedkommende regjeringsdepartement forhøie betalingen.

Foruten betaling som foran nevnt får lægen skyss- og kostgodtgjørelse.

En avskrift av forretningen gis uten særskilt betaling. For avskrifter ellers tilkommer lægen kr. 2 for hvert ark.

4 febr. § 129. Autorisert translatør tilkommer for skriftlige
 Nr. 1. oversettelser til eller fra fremmede sprog en betaling av 3
 øre pr. ord, beregnet efter antallet av ord i oversettelsen.
 Et ord regnes gjennomsnittlig å ha 6 bokstaver. Minste be-
 taling for er oversettelse er kr. 5.

For den fastsatte betaling gis oversettelsen bekreftet.
 For avskrifter betales et tillegg av 10 procent for hver
 avskrift.

I særlige tilfeller, f. eks. når det haster slik med over-
 settelsen at arbeidet må utføres om natten, kan translatøren
 treffe avtale med rekvirenten om høiere betaling, dog ikke
 ut over det dobbelte av satsene i første ledd.

§ 130. Beskikket landmåler tilkommer for en kartfor-
 retning kr. 20 for hver forretnings- eller reisedag og dess-
 uten skyss- og kostgodtgjørelse.

For å tegne kartet skal han ha en betaling som i mangel
 av avtale fastsettes av herredsretten på det sted hvor for-
 retningen er holdt, eller av den rett kartet blir fremlagt for.

For avskrift av forretningen betales kr. 2 for hvert ark.

§ 131. For avskrifter som gis av en utskiftingsformann,
 tilkommer denne kr. 2 for hvert ark.

§ 132. Vigselmann som ikke er notarius publicus, til-
 kommer for vigselattest kr. 1. For den første attest som ut-
 stedes, betales dog ikke gebyr. Bestemmelsene i § 83 får
 tilsvarende anvendelse.

§ 133. Den godtgjørelse som tilkjennes en saksøker for
 nødvendig arbeide som han selv eller hans fullmektig har
 hatt i anledning av en utleggsforretning eller annen tvangs-
 forretning, må ikke overstige:

- a. kr. 3 når hovedstolen ikke er over kr. 500;
- b. kr. 5 når den er over kr. 500, men ikke over kr. 1 000,
 eller når forretningen ikke gjelder en bestemt sum;
- c. kr. 10 når hovedstolen er over kr. 1 000.

Bestyreren kan i særegne tilfeller på grunn av forret-
 ningens beskaffenhet, fordringens størrelse m. v. bestemme
 en høiere godtgjørelse, som dog ikke må overstige kr. 50.
 Sådan høiere godtgjørelse kan også bestemmes når det har
 vært nødvendig å utsette forretningen, og dette ikke skyldes
 saksøkeren.

Om hvad som skal regnes for én forretning, gjelder
 reglene i § 32.

Godtgjørelse som omhandlet i denne paragraf kan ikke
 tilkjennes ved utpantingsforretninger.

§ 134. Når utleggsforretning holdes på grunnlag av
 gjeldsbrev (tvangsfullbyrdelseslovens § 3 nr. 6), kan nams-
 mannen fastsette en innkrevingsgodtgjørelse, såfremt den
 ikke er fastsatt i gjeldsbrevet, og ta godtgjørelsen med i

det beløp som utlegg gis for. Kongen kan gi forskrifter om størrelsen av denne godtgjørelse. 4 febr. Nr. 11

§ 135. Den godtgjørelse som namsretten tilkjenner en saksøker for nødvendig arbeide som han selv eller hans fullmektig har hatt i anledning av tvangsauksjon over fast eiendom, herunder for møte og for innkreving av salgssummen, må ikke overstige 2 pct. av det beløp som auksjonen utbringer til dekning av saksøkerens fordring, undtagen i særegne tilfeller. Det samme gjelder for tvangsauksjon over andre eiendeler som nevnt i § 34 bokstav a.

Den tilsvarende godtgjørelse for tvangsauksjon over løsøre som nevnt i § 34 bokstav b, iberegnet betaling for opkreverens arbeide og ansvar, må ikke overstige 10 pct. av det beløp auksjonen utbringer.

Når en fordring er anvist til innkreving, må den godtgjørelse saksøkeren kan beregne sig for sitt eget og opkreverens arbeide og ansvar, ikke uten samtykke av namsretten overstige 2 pct. av det innkomne beløp.

§ 136. Blir et krav opfylt før tvangsforretning er holdt, kan en av partene begjære saksøkerens godtgjørelse etter §§ 133 og 134 fastsatt av namsmannen eller i tilfelle av namsretten.

Det samme gjelder godtgjørelse etter § 135 når saksøkte betaler gjelden.

§ 137. For muntlig opplysning om innholdet av handelsregistret eller skibsregistret, av meldinger til disse registre eller av andre dokumenter tilkommer vedkommende registerfører kr. 1 for hvert firma han gir opplysning om.

Tredje avdeling.

Kapitel 12. Almindelige bestemmelser.

§ 138. Gebyrer og andre utgifter som skal utredes efter denne lov, betales forskuddsvis, såfremt ikke noe annet er bestemt. Kan beløpet ikke beregnes på forhånd, innbetales så meget som vedkommende tjenestemann finner tilstrekkelig.

§ 139. Regelen om forskuddsbetaling gjelder ikke de gebyrer som er fastsatt i §§ 34, 38, 43—49, 112 annet punktum, 129 og 130.

Gebyr efter § 34 forfaller til betaling 6 uker efter at auksjonsbudet er stadfestet, dersom stadfestelse er nødvendig. Ellers forfaller gebyret 6 uker efter auksjonsmøtet, men er det satt lenger frist enn 6 uker for antagelsen av budet, ved utløpet av denne frist.

Gebyr efter §§ 43—47 og 49 forfaller når behandlingen er sluttet eller innstillet.

4 febr. For gebyr som ikke kan kreves forskuddsbetalt, kan
Nr. 1. vedkommende tjenestemann kreve sikkerhet før han utfører
forretningen.

§ 140. Gebyrer og andre utgifter efter denne lov som ikke betales i rett tid, kan inndrives ved utpanting.

Av beløp som ikke er betalt 1 måned fra forfall, svares slik rente som Kongen fastsetter, dog ikke mere enn 1 procent for hver måned eller del derav. Kongen kan bestemme at renter ikke skal regnes av beløp under en viss størrelse.

§ 141. Reglene i §§ 139 siste ledd og 140 gjelder ikke betaling som skal utredes av staten.

§ 142. Den som på en annens vegne begjærer et rettergangsskritt eller en annen offentlig forretning, er medansvarlig for gebyrene og de øvrige lovbestemte utgifter.

§ 143. I tilfelle av uformuenhet eller når andre særlige forhold er til stede, kan vedkommende regjeringsdepartement eller — når det gjelder de saker som er nevnt i domstolslovens § 88 tredje ledd — domstolen ettergi eller nedsette gebyr til staten eller godtgjørelse for statens utlegg efter denne lov.

I de tilfeller hvor avgjørelsen hører under departementet, skal vedkommende tjenestemann gi henstand med betalingen uten sikkerhetsstillelse inntil departementets avgjørelse foreligger, dersom han antar at den som har forlangt forretningen, ikke kan betale, og at det vil være til skade eller vesentlig ulempe for ham om han ikke får utført forretningen straks.

§ 144. Foruten det fastsatte gebyr utreder den som har forlangt forretningen, de nødvendige utgifter til porto, telegrammer, kunngjøringer, innhefting av bøker o. s. v.

§ 145. Hvor betaling ifølge denne lov beregnes efter ark, gjelder følgende regler:

To maskinskrevne eller fire håndskrevne sider regnes for ett ark.

En maskinskrevet side bør som regel ha 30 linjer med 55 bokstaver i linjen, og en håndskrevet side 26 linjer med 35 bokstaver i linjen.

Del av et ark regnes for et helt ark.

§ 146. Hvor denne lov bestemmer at en avskrift eller attest skal gis noen uten betaling, gjelder gebyrfriheten bare det første eksemplar. For de øvrige eksemplarer som blir levert, betales vanlig gebyr. Dog betales ikke når noen begjærer attest om at gebyr er betalt, fordi kvitteringen er kommet bort.

Når avskrift utferdiges, betales ikke særskilt gebyr for bekrefting.

§ 147. Når noen blir ilagt saksomkostninger i en sak 4 febr.
hvor motparten har fri sakførsel, skal han tilpliktes å godtgjøre staten dens utgifter til sakførselen for den benefiserte part og de rettsgebyrer denne har vært fritatt for. Nr. 1.

Når en part ellers er blitt fritatt for rettsgebyr, skal motparten tilpliktes å betale staten gebyrene, dersom han blir ilagt saksomkostninger.

§ 148. Kongen kan bestemme at følgende saker skal behandles uten betaling:

1. sak til erhvervelse av fullbyrdelsesdom for saksomkostninger som er ilagt en saksøker eller intervenient ved en utenlandsk dom eller annen rettsavgjørelse,
2. rettsanmodninger fra utenlandske myndigheter.

Ved overenskomst med fremmed stat kan Kongen frafalle krav på erstatning for utgifter som voldes ved forkynnelse av dokumenter her i landet efter den fremmede stats anmodning. Omkostningene utredes i tilfelle av staten.

§ 149. En tjenestemann får ikke skyss- eller kostgodtgjørelse for en forretning som han efter denne lov skal ha gebyr for, med mindre dette uttrykkelig er bestemt.

Hvor denne lov tilsier en tjenestemann skyssgodtgjørelse, får han ikke dessuten kostgodtgjørelse, med mindre dette uttrykkelig er bestemt.

§ 150. Når en tjenestemann efter denne lov skal ha skyssgodtgjørelse eller skyss- og kostgodtgjørelse for en forretning, tilkommer han sådan godtgjørelse, selv om forretningen blir innstilt før den er begynt, men efter at tjenestemannen har gitt sig på veien.

§ 151. Krav som noen har mot staten efter denne lov, faller bort, hvis ikke regning er sendt vedkommende myndighet innen 2 måneder efter utløpet av det kvartal hvori forretningen er utført.

Kongen kan samtykke i at et krav blir betalt også efter at det er foreldet.

Reglene i denne paragraf gjelder også betaling som staten skal utrede efter straffeprosessloven i anledning av en forretning.

§ 152. Utgifter til husrum for rettsmøter ved herreds- og byrettene som holdes på de faste rettssteder, utredes av vedkommende kommuner. For rettsmøter i straffesaker utenfor de faste tingdager får kommunene av staten den godtgjørelse som er fastsatt i § 154.

Mellem flere kommuner fordeles utgiftene i forhold til folkemengden ved siste folketelling. Kongen kan i særlige tilfeller fastsette en annen fordelingsmåte.

4 febr. § 153. Husrum til skattemøter betales av vedkommende
Nr. 1. herred. Holdes skattemøtet på lensmannens (opkreverens)
kontor, betales kr. 3.

§ 154. Må husrum leies til en annen forretning som er nevnt i denne lov, eller til rettsmøte i straffesaker, betales kr. 3 hvis ikke annen avtale blir truffet. Holdes samme dag flere forretninger i samme rum, betales som for én forretning, idet utgiften fordeles på de forskjellige forretninger.

For husrum til rettsmøter som bare holdes for å avsi dom, kjennelse eller utlodning, betales ikke når de holdes på bestyrerens kontor eller bopel, selv om det fremlegges dokumenter.

§ 155. En tjenestemann betaler selv de protokoller han bruker, for såvidt ikke annet er fastsatt eller følger av ordningen av vedkommende forvaltningsgren.

§ 156. Enhver offentlig tjenestemann har å innfordre og avlegge regnskap for de gebyrer som staten skal ha for forretninger han utfører. For sin fordring på tjenestemannen har staten samme sikkerhet i hans eiendeler og samme fortrinsrett i hans bo som hos andre oppebørselsbetjenter.

Kongen gir nærmere forskrifter om innfordring, regnskapsføring og kontroll. Kongen kan bestemme at gebyrer skal avgjøres ved stempelpapir eller stempelmerker.

§ 157. Et dokument som en tjenestemann utferdiger eller påtegner, skal han gi påskrift om gebyret. Inneholder dokumentet eller påtegningen avskrift av eller attest om en forretning som det skal regnes særskilt gebyr for, gir han dessuten påskrift om gebyret for forretningen. Skal ikke noe gebyr betales, gjøres anmerkning om det.

Er en forretning utført uten at noe dokument blir utferdiget eller påtegnet skal vedkommende tjenestemann gi spesifisert oppgave over det som skal betales for forretningen etter denne lov.

§ 158. Fylkesmennene og domstolene skal være opmerkssomme på overtredelser av denne lov og i tilfelle gi innberetning til vedkommende regjeringsdepartement. Samme plikt har enhver annen tjenestemann for såvidt angår de tjenestemenn som er underordnet ham.

§ 159. Når godtgjørelse etter denne lov skal fastsettes av en domstol, er fastsettelsen gjenstand for revisjon og kan forandres av vedkommende regjeringsdepartement. Dette gjelder dog ikke godtgjørelse som er fastsatt av Høiesterett eller Høiesteretts kjæremålsutvalg. Heller ikke gjelder det godtgjørelse etter §§ 93 fjerde ledd, 130 annet ledd og 133—135.

Når godtgjørelsen skal utredes av noen annen enn staten, foretas revisjon bare efter begjæring av den som skal motta eller betale godtgjørelsen. 4 febr. Nr. 1.

§ 160. Hvor det i andre lover er gitt en almindelig regel om at offentlige tjenestemenn skal yde en myndighet bistand uten særskilt godtgjørelse, skal dette ikke gjelde forretninger som det er fastsatt betaling for i denne lov.

§ 161. Henviser noen lov til en lovbestemmelse som erstattes av en bestemmelse i denne lov, skal henvisningen ansees å gjelde denne.

Bestemmelser som er gitt av Kongen eller et regjeringsdepartement i medhold av noen lovbestemmelse som opheves ved denne lov, vedblir å gjelde inntil nye regler blir utferdiget med hjemmel i tilsvarende bestemmelser i denne lov.

§ 162. For forretninger som er begjært eller påbegynt før denne lovs ikrafttreden, betales gebyrer efter bestemmelsene i den hittil gjeldende lovgivning.

§ 163. Denne lov trer i kraft 1 januar 1939. Kapittel 5 samt § 86 siste ledd og § 164 trer dog i kraft 1 måned efter at loven er utferdiget.

Fra ikrafttredelsen av kapittel 5 opheves, forsåvidt de ennu er gjeldende:

Lov om utskifting av 13 mars 1882 § 102 siste ledd, siste punktum, og § 117 siste punktum.

Lov om Hypotekbanken av 28 juni 1887 § 19 siste punktum.

Lov om Norges Bank av 23 april 1892 § 43 siste punktum.

Lov om den norske enkekasse av 21 juni 1895 § 18 siste punktum.

Lov om betaling for offentlige forretninger av 6 august 1897 med tilleggslover, kapittel VI, § 77 og § 80, forsåvidt angår bestemmelsene om gebyrfrihet for attest om at dokument er innlevert til tinglysing, og attest som av auksjonsforvalteren forlanges om hvorvidt Norges Bank m. v. har panterett i fast eiendom.

Lov om registrering av skib av 4 mai 1901 § 36 første til fjerde ledd.

Lov om arbeiderbruk- og boliglån av 9 juni 1903 § 9 siste punktum.

Lov om adgang for kredittforeninger til å utstede obligasjoner, lydende på ihendehaveren, av 17 juni 1907 § 6.

Lov om skylddeling av 20 august 1909 § 23 femte ledd og § 27, forsåvidt angår reglene om tinglysingsgebyrer.

Lov angående auksjonsforvalteres plikt til å gi innberetning til Riksforsikringsanstalten m. v. av 2 juli 1910 siste ledd.

4 febr. Lov om adgang for visse skibskredittforeninger til å ut-
Nr. 1. stede obligasjoner, lydende på ihendehaveren, av 19 juli
1912 § 4.

 Lov om adgang for hypotekforeninger for 2nen priori-
tets pantelån til å utstede obligasjoner, lydende på ihende-
haveren, av 26 mars 1915 § 5.

 Lov om adgang for visse kredittforeninger til å utstede
obligasjoner lydende på ihendehaveren av 9 august 1918 § 5.

 Lov om Statens Pensjonskasse av 28 juli 1921 § 10 nr. 2
annet punktum.

 Lov om vergemål for umyndige av 22 april 1927 § 94
siste punktum.

 Lov om registrering av elektriske kraftledninger av 1
juli 1927 § 14 første til tredje ledd.

 Når loven for øvrig trer i kraft, opheves, forsåvidt de
ennu er gjeldende:

 Reskript av 11 juli 1710.

 Bevilling av 6 desember 1717.

 Reskript av 27 januar 1730.

 Reskript av 10 april 1733.

 Reskript av 4 juli 1733.

 Konfirmert fundas til en geistlig enkekasse i Kristian-
sands stift av 21 september 1736 § 33 punkt 2.

 Fundasjon for Oslo Hospital av 28 juni 1737 kap. I § 6.

 Reskript av 2 desember 1741 § 4.

 Bevilling av 7 januar 1752.

 Anordning om det fattiges vesen i Bergens by og stift
av 29 august 1755 kap. VI § 8.

 Bevilling av 22 desember 1758.

 Bevilling av 20 desember 1770.

 Bevilling av 30 desember 1773.

 Bevilling av 8 desember 1775.

 Anordning angående fattigvesenets innretning og besty-
relse i Kristiansands stift av 5 mai 1786 kap. VI § 10.

 Fundasjon for Danchert Krohns stiftelse for atten fat-
tige i Bergen av 15 mai 1789 § 13.

 Lov om anlegg av jernveier av 12 august 1848 § 9.

 Lov om konkurs og konkursboers behandling av 6 juni
1863 § 20 femte punktum.

 Lov angående visse heftelsers utslettelse av pantebøkene
samt angående mortifikasjon m. v. av 6 mars 1869 § 11.

 Lov om ordning av jordforholdene i Finnmarkens amt
av 24 april 1869 § 3 annet punktum.

 Lov om utskifting av 13 mars 1882 § 13 siste ledd, § 16
fjerde punktum og annet ledd, siste punktum, § 26 siste ledd,
§ 102 siste ledd, første punktum, og § 116 fjerde punktum.

Lov om forhyrings-, feste- og engasjementskontorer av 4 febr. 12 juni 1896 § 5 siste punktum. Nr. 1.

Lom om geistlige embedsmenns og kirkesangeres lønning av 14 juli 1897 § 9 annet punktum.

Lov om geistlige embedsgårder av 14 juli 1897 § 12 siste ledd.

Lov om betaling for offentlige forretninger av 6 august 1897 med tilleggslover.

Lov om umyndiggjørelse av 28 november 1898 § 27 tredje punktum.

Lov om enerett for staten til befordring av meddelelser ved hjelp av telegraflinjer o. l. av 29 april 1899 § 3 litr. e, forsåvidt angår godtgjørelsen til skjønnsmennene.

Lov om akkordforhandling av 6 mai 1899 § 1 annet ledd nr. 4, § 27 næst siste ledd og § 37.

Lov om anlegg for telegraf, telefon o. l. av 9 juni 1903 § 10 annet ledd.

Lov om skylddeling av 20 august 1909 § 27.

Lov om forandringer i de gjeldende bestemmelser om hittegoods av 28 juni 1912 § 2.

Lov om håndverksnæring av 25 juli 1913 § 5 annet punktum, forsåvidt angår betalingen.

Lov om domstolene av 13 august 1915 § 231.

Lov om kjøp på avbetaling av 21 juli 1916 § 18.

Lov om foranstaltninger til å sikre og ordne landets forsyning med livsfornødenheter m. v. av 14 mai 1917 § 6 femte ledd, næst siste punktum.

Lov om inngåelse og oppløsning av ekteskap av 31 mai 1918 § 30 første og tredje punktum og annet ledd samt § 75.

Lov om utnyttelse av rettigheter til beite, fiske, jakt og fangst m. v. i statens almenninger av 12 mars 1920 § 39 siste ledd.

Lov om ulukketrygding for fiskarar av 10 desember 1920 § 23 første ledd, forsåvidt angår fritagelsen for rettsgebyrer.

Lov om personnavn av 9 februar 1923 § 13.

Lov om norsk statsborgerrett av 8 august 1924 § 15 annet ledd.

Lov om tillegg til konsesjonslovgivningen av 17 juli 1925.

Lov om vergemål for umyndige av 22 april 1927 § 84 annet punktum og § 93.

Lov om statsautoriserte revisorer av 22 februar 1929 § 5 første ledd.

Lov om losvesenet av 14 februar 1930 § 36 annet ledd.

Lov om skifte av 21 februar 1930 § 122 og § 125 siste ledd.

Lov om syketrygd av 6 juni 1930 § 76, forsåvidt angår fritagelsen for rettsgebyrer.

4 febr. Lov om ulykkestrygd for industriarbeidere av 24 juni
Nr. 1. 1931 § 37, forsåvidt angår fritagelsen for rettsgebyrer.

Lov om ulykkestrygd for sjømenn av 24 juni 1931 § 33, forsåvidt angår fritagelsen for rettsgebyrer.

Lov om forandringer i domstolsloven av 1 februar 1936 avsnitt II.

Lov om inkasso-, auksjons- og rettshjelpsvirksomhet av 1 februar 1936 § 7.

Lov om alderstrygd av 16 juli 1936 § 48.

§ 164. I lov om driftskreditt for mindre jordbrukere av 16 juli 1936 tilføies som ny § 22:

§ 22. Sportelfrihet.

For tinglysing av pantebrev som er utstedt for lån efter denne lov, betales ikke gebyr. Heller ikke betales for pantattest som forlanges av driftskredittkassen eller et driftskredittlag.

Den nuværende § 22 blir § 23.

Ti har Vi antatt og bekreftet, likesom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott 4 februar 1938.

HAAKON

(L. S.)

Johan Nygaardsvold

B. Rolsted

4 febr. Lov om forandring i lov om sjøfarten av
Nr. 2. 20 juli 1893 med tilleggslover.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets beslutning av 28 januar 1938 sålydende:

I.

I lov om sjøfarten av 20 juli 1893 skal 5te kapitel, om befraktning, fornyes i sin helhet, 4de kapitel, om begrensning av rederes ansvar inntas som 10de kapitel og enkelte bestemmelser i andre kapitler endres eller utgå, alt således som i det følgende angitt:

Annet kapitel.

Om rederi.

§ 16, 2net ledd. Innsigelse mot den bestyrende reders regnskap må fremsettes innen seks måneder efter at regnskapet er avlagt og underretning derom meddelt. Oversittes denne frist, kan innsigelse ikke fremsettes med mindre svik opplyses.

Tredje kapitel.

4 febr.
Nr. 2.*Om skibsføreren.*

§ 28. Uten samtykke av rederen må skibsføreren ikke ta med varer til salg for egen eller andres regning. Gjør han det, er han pliktig til å betale frakt og erstatte voldt skade.

§ 31. Skibsføreren skal sørge for at lasting og lossing foretas og reisen utføres med tilbørlig hurtighet.

Før skibsføreren innlater sig på bergning av annet skib eller gods, skal han nøie overveie om det er forenelig med hans plikter overfor dem hvis tarv han har å vareta.

§ 40. Inntreffer på innlastings- eller lossested eller under reisen noen begivenhet, som medfører skade av noen betydning på skib eller last, eller som med grunn kan formodes å ha slik skade til følge, eller er noen av de ombordværende ved ulykkestilfelle omkommet, eller er det ved sammenstøt tilføiet annet skib skade eller ulykke av den anførte beskaffenhet, eller er det optrådt sykdom ombord som antas å stå i forbindelse med kotholdet, skal skibsføreren avgi sjøforklaring.

Her i riket har han innen utløpet av neste dag efter at ulykken fant sted eller opdagedes eller sykdommen gav sig til kjenne, å gjøre anmeldelse til rettens formann; er begivenheten inntruffet på sjøen, regnes fristen fra skibets eller de skibbrudnes ankomst til red eller havn. Ved anmeldelsen skal der innleveres en ordrett utskrift av hvad dagboken inneholder om det forefalne, eller hvis dagbok ikke er ført, eller den er gått tapt, en skriftlig fremstilling av begivenheten og derhos en fortegnelse over skibets mannskap og andre personer, der antas å kunne gi opplysning i saken, samt om mulig en angivelse av de i saken interesserte personer, eller deres befullmektigede. Rettens formann berammer derefter rettsmøte til optagelse av sjøforklaring og foretar det videre fornødne i den anledning. Skibsføreren har å medbringe dagbøkene til rettsmøtet.

Utenfor riket har skibsføreren snarest mulig å avgi sjøforklaring for den myndighet under hvem sådanne forretninger på stedet henhører, eller for den norske konsul, dersom forklaring for ham kan avgis med en for øiemedet tilstrekkelig rettsvirkning. I et hvert tilfelle skal konsulen betimelig varsles til forretningen, og dagbøkene forevises for ham og av ham påtegnes.

I tilfelle av sammenstøt med fremmed skib eller hvor det er grunn til å anta at forholdet vil bli gjenstand for søksmål ved utenlandsk domstol kan konsulen med departementets godkjennelse tillate at avholdelse av sjøforklaring utsettes eller undlates. Forskrifter om hvad det i så fall pliktes iaktatt, utferdiges av departementet.

4 febr. § 48. Skipsføreren har i denne sin egenskap fullmakt til
 Nr. 2. på rederens vegne å foreta rettshandler som angår bevaring
 av skibet eller utførelse av reisen, og til å slutte avtaler om å
 ta med gods på reisen, eller passasjerer hvis skibet er beregnet på
 det. Han kan også opptre som saksøker i saker som gjelder skibet.

Føreren av et fiske- eller fangstfartøi kan ikke uten særskilt fullmakt slutte avtaler angående fartøiets forsyning med gjenstander som bare vedkommer fisket eller fangsten, såsom garn, liner, agn, is, salt og tønner. Hvis fartøiets bruttodirektighet ikke overstiger 300 register tonn, kan skipsføreren heller ikke uten særskilt fullmakt anskaffe kull, petroleum, bensin eller annen olje for rederens regning når skibet er innenfor rikets grenser.

§§ 50 og 51 utgår.

§ 53. Skipsføreren skal på rederens vegne dra omsorg for ladningen og i det hele vareta ladningseierens tarv. I dette øiemed kan han uten særskilt fullmakt foreta rettshandler og opptre som saksøker etter reglene i §§ 102—104.

§§ 54—57 utgår.

§ 59. Skade som skipsføreren ved feil eller forsømmelse i tjenesten påfører reder, ladningseier eller andre, er han pliktig til å erstatte. Retten kan dog nedsette erstatningsbeløpet under hensyntagen til den utviste skyld, skadens størrelse og omstendighetene for øvrig.

Det fritar ikke skipsføreren for ansvar at han har handlet etter beslutning i skibsråd.

§ 60, 3dje ledd. Rederens innsigelser mot regnskapet må gjøres innen seks måneder etter at det er mottatt. Oversittes denne frist, kan han ikke senere reise innsigelse medmindre svik opplyses.

Femte kapitel.

Om befraktning.

I. Innledende bestemmelser.

§ 71. De bestemmelser som dette kapitel inneholder om fraktavtalen kommer, når ikke det motsatte er sagt, bare til anvendelse forsåvidt ikke annet er uttrykkelig avtalt eller må anses inneholdt i avtalen eller følger av sedvane.

§ 72. Bortfrakteren skal sørge for at skibet er sjødyktig, tilstrekkelig bemannet og utrustet og i det hele i høvelig stand.

§ 73. Gjelder fraktavtale et bestemt skib, eller er i henhold til avtalen et bestemt skib anmeldt, kan bortfrakteren ikke oppfylle avtalen med et annet skib.

§ 74. Gjelder fraktavtalen et helt skib eller en fullstendig ladning, kan bortfrakteren ikke ta med gods for andre enn befrakteren.

§ 75. Overdrar befrakteren sine rettigheter efter fraktavtalen til en annen, eller utnytter han avtalen ved frembortfrakting, vedblir han dog å være ansvarlig for at avtalen oppfylles. 4 febr. Nr. 2.

§ 76. Bestemmelsene om reisebefraktning gjelder helbefraktning, delbefraktning og stykkgodsbefraktning.

II. Reisebefraktning.

Laste plass.

§ 77. Er ikke en bestemt lasteplass vedtatt, legges skibet på den plass som befrakteren anviser, såfremt adgangen er fri og skibet kan ligge flott og sikkert og uten hinder komme ut igjen med inntatt last.

Er anvisning ikke gitt i tide, legges skibet på sedvanlig lasteplass. Lar det sig ikke gjøre, velger bortfrakteren en plass hvor lasting med rimelighet kan foregå.

§ 78. Enten en bestemt lasteplass er vedtatt eller ikke, kan befrakteren kreve at skibet forhales fra en lasteplass til en annen mot selv å bære omkostningene.

§ 79. Gjelder fraktavtalen stykkgods, kan befrakteren ikke anviser lasteplass eller kreve forhaling uten hjemmel i avtale eller sedvane.

Lastetid.

§ 80. Bortfrakteren er pliktig til å la skibet ligge til lasting i en lastetid som omfatter liggetid og overliggetid.

For overliggetid har bortfrakteren krav på særskilt godtgjørelse.

§ 81. Liggetiden utgjør:

for skib som ikke har egen maskindrevet lasteinnretning, når nettodrektigheten ikke er over 50 registertonn, to dager; når den er over 50 men ikke over 100 tonn, fire dager; når den er over 100 men ikke over 200 tonn, fem dager; når den er over 200 men ikke over 400 tonn, seks dager;

for skib som har egen maskindrevet lasteinnretning, når nettodrektigheten ikke er over 75 registertonn, to dager; når den er over 75 men ikke over 200 tonn, tre dager; når den er over 200 men ikke over 400 tonn, fire dager.

Har skibet større drektighet, utgjør liggetiden den tid som, da avtalen blev sluttet, med rimelighet kunde påregnes å gå med til lasting, når hensyn tas til skibets og lastens art og størrelse, lasteinnretningene ombord og i havnen og andre omstendigheter som kan sidestilles med de nevnte.

Tiden regnes i arbeidsdager og arbeidstimer.

§ 82. Liggetiden begynner ikke å løpe før skibet er på lasteplassen, klart til å ta inn last, og melding herom er gitt til befrakteren eller, hvis en annen er opgitt som avlaster, til denne.

4 febr. Meldingen kan gis på forhånd, men ikke før skibet er kommet
Nr. 2. frem til lastehavnen.

Tiden regnes enten fra det klokkeslett da arbeidet i havnen sedvanlig begynner om morgenen, eller fra middagshvilens slutt. I første tilfelle må meldingen være gitt senest klokken 16 den foregående arbeidsdag, i siste tilfelle senest klokken 10 samme dag.

Er avlasteren ikke å treffe på stedet, ansees meldingen for gitt når den på høvelig vis er avsendt eller, hvis hans opholdssted er ukjent, når den er kunngjort på sedvanlig måte.

§ 83. Selv om skibet ikke kan legges på lasteplassen, kan det meldes klart til lasting med den virkning at liggetiden begynner å løpe hvis hindringen skyldes avlasterens forhold.

Er ikke en bestemt lasteplass vedtatt, gjelder det samme også når hindringen skyldes en ophopning av trafikk eller lignende omstendighet som bortfrakteren ikke med rimelighet kunde ta i betraktning da avtalen blev sluttet.

§ 84. I liggetiden medregnes ophold ved forhaling av skibet etter § 78, men ikke tid som går tapt ved hindring på skibets side.

Er skibet, på grunn av en omstendighet som bortfrakteren med rimelighet kunde ta i betraktning da avtalen blev sluttet, lagt på en lasteplass som ikke er sedvanlig, medregnes ikke den tid som derved går tapt.

§ 85. Overliggetiden utgjør halvdelen av liggetiden, men ved helbefraktning minst tre dager.

Tiden regnes i arbeidsdager og arbeidstimer, men godtgjørelsen efter løpende dager og timer fra liggetidens utløp. Bestemmelsene i § 84 får tilsvarende anvendelse ved beregning av overliggetiden og godtgjørelsen.

§ 86. Godtgjørelsen for overliggetid fastsettes på grunnlag av frakten under hensyntagen til den økning eller minskning av bortfrakterens utgifter som følger av at skibet ligger stille.

Godtgjørelsen forfaller til betaling dag for dag.

Blir ikke godtgjørelsen betalt eller sikkerhet stillet, kan kravet føres på konnossementet.

§ 87. Er laste- og lossetid fastsatt under ett, kan ikke mere av tiden brukes til lasting enn at en rimelig del blir tilbake til lossingen.

Godtgjørelse for overliggetid kan ikke beregnes før den samlede liggetid er utløpet.

§ 88. Gjelder fraktavtalen stykkgoods, skal lastetiden avpasses efter omstendighetene og meldingen til avlasteren gis med rimelig varsel. Bestemmelsene om overliggetid kommer ikke til anvendelse.

I linje- eller rutefart kan melding ikke kreves.

Lasting.

4 febr.

Nr. 2.

§ 89. Befrakteren skal levere godset ved skibets side. Bortfrakteren skal ta det ombord, sørge for underlag og annet som kreves til stuingen, og utføre denne.

Er skibet, på grunn av en omstendighet som bortfrakteren med rimelighet kunde ta i betraktning da avtalen blev sluttet, lagt på en lasteplass som ikke er sedvanlig, er bortfrakteren pliktig til å ta imot godset på sedvanlig lasteplass.

§ 90. Befrakteren skal levere og bortfrakteren innlaste godset med tilbørlig hurtighet.

Godset skal leveres i sådan rekkefølge og på sådan måte at det bekvemt kan tas ombord, stues og losses.

§ 91. Godset kan ikke lastes på dekk uten hjemmel i avtale eller sedvane.

§ 92. Lett antendelig, eksplosivt eller annet farlig gods skal ved leveringen være merket som farlig, hvis det lar sig gjøre, og avlasteren skal gi de opplysninger som trenges til å trygge mot skade.

Blir det ellers levert gods hvis befordring kan medføre vesentlig ulempe for mennesker, skib eller ladning, skal også det opplyses hvis avlasteren har kjennskap til det.

§ 93. Blir det levert gods som må behandles med særlig omhu, skal dette opplyses og, hvis det lar sig gjøre, være angitt på godset.

Penger, verdipapirer og kostbarheter skal oppgis som sådanne.

§ 94. Skipsføreren, styrmannen eller den som ellers er bemyndiget til det, skal på avlasterens forlangende gi kvittering for mottagelsen av godset etterhånden som det leveres.

§ 95. Når godset er innlastet og de nødvendige papirer og opplysninger foreligger, skal skipsføreren, eller den som ellers er bemyndiget til det, på avlasterens forlangende utstede konnossement.

Hvis det ikke medfører vesentlig ulempe, kan avlasteren kreve særskilte konnossementer for de enkelte deler av godset mot å erstatte bortfrakteren de utgifter som derav følger.

Blir det i henhold til fraktavtalen utferdiget konnossement med andre vilkår enn fastsatt i avtalen, og dette medfører øket ansvar for bortfrakteren, skal befrakteren holde ham skadesløs.

§ 96. Blir skibet opholdt ut over lastetiden, fordi avlasteren ikke i tide har tilveiebragt de nødvendige papirer vedkommende godset eller gitt ordre om bestemmelsessted eller annen anvisning vedkommende reisen, kan bortfrakteren kreve godtgjørelse som for overliggetid.

For skade som ikke dekkes ved denne godtgjørelse, kan bortfrakteren kreve erstatning, medmindre det må antas at

4 febr. undlatelsen ikke skyldes feil eller forsømmelse av avlasteren
Nr. 2. eller noen som han svarer for.

§ 97. Har levert gods forårsaket skade for bortfrakteren eller noen annen, er avlasteren pliktig til å betale erstatning, såfremt han selv eller noen som han svarer for har gjort sig skyldig i feil eller forsømmelse.

Er skaden forårsaket av lett antendelig, eksplosivt eller annet farlig gods som er innlastet uten at bortfrakteren har kjent dets beskaffenhet, er avlasteren ansvarlig, selv om det ikke foreligger feil eller forsømmelse.

Utførelse av reisen.

§ 98. Reisen skal utføres med tilbørlig hurtighet.

Deviasjon eller annet opphold kan, når det ikke gjelder redning av menneskeliv, bare gjøres hvis det av hensyn til bergning av skib eller gods eller av annen grunn må anses for rimelig.

§ 99. Blir skibet oppholdt under reisen fordi ordre om bestemmelsessted eller annen anvisning vedkommende reisen ikke blir gitt i tide, får bestemmelsene i § 96 tilsvarende anvendelse.

§ 100. Bortfrakteren skal utrede skibsavgifter, kanalavgifter, los- og bukserpenger og lignende omkostninger som er forbundet med reisen.

§ 101. Fra mottagelsen til avleveringen av godset påhviler det bortfrakteren å dra omsorg for det og vareta eierens tarv.

§ 102. Bortfrakteren kan på eierens vegne foreta retts- handler som angår bevaring eller videre befordring av godset, og optræ som saksøker i saker som gjelder godset.

Utkreves det penger i sådant øiemed, kan bortfrakteren ta op lån eller selge av godset. Er dette gjort uten nødvendighet, er rettshandelen dog bindende, hvis tredjemann var i god tro.

Kan godset ikke opbevares eller befordres videre uten fare for å bli ødelagt eller vesentlig forringet, eller vil omkostningene for eieren ved opbevaring eller videre befordring åpenbart bli uforholdsmessig store, kan bortfrakteren selge godset.

§ 103. Før bortfrakteren foretar noe for eieren av godset bør han såvidt mulig innhente forholdsordre. Uten ordre bør han ikke selge av godset før lovlig skjønn er optatt eller sakkyndig uttalelse innhentet. Salg skal foregå ved offentlig auk- sjon eller på annen betryggende måte.

Eieren bør i ethvert tilfelle underrettes om det som blir foretatt. Er eieren ikke kjent, gis underretningen til avlasteren.

§ 104. For bortfrakterens krav på dekning av utlegg og for de forpliktelser som han inngår for eieren, hefter denne bare med godset.

Losseplass, lossetid og lossing.

4 febr.

Nr. 2.

§ 105. Med hensyn til losseplass får bestemmelsene i §§ 77—79 tilsvarende anvendelse. Det som der er sagt om befrakteren, skal her gjelde mottageren av godset.

Er det flere mottagere av gods som befordres i henhold til samme frakttavtale, kan de ikke anvise losseplass eller kreve forhaling uten at alle er enige.

§ 106. Med hensyn til lossetid får bestemmelsene i §§ 80—88 tilsvarende anvendelse. Det som der er sagt om avlasteren, skal her gjelde mottageren.

§ 107. Bortfrakteren skal levere og mottageren ta imot godset ved skibets side.

Kan skibet ikke legges på sedvanlig losseplass på grunn av en omstendighet som bortfrakteren med rimelighet kunde ta i betraktning da avtalen blev sluttet, er han pliktig til å levere godset på sedvanlig losseplass.

§ 108. Godset skal leveres og mottas med tilbørlig hurtighet. Det skal leveres i sådan rekkefølge og på sådan måte at det bekvemt kan mottas.

§ 109. Blir lossingen ikke fullført i rett tid, og dette ikke skyldes hindring på skibets side, får bestemmelsene i § 96 tilsvarende anvendelse.

§ 110. Er det flere mottagere av gods som befordres i henhold til samme frakttavtale, og en av dem har betalt godtgjørelse for overliggetid eller ytterligere opphold som er påløpet på grunn av en annen mottagers forhold, kan han kreve beløpet erstattet av denne.

Utlevering av godset.

§ 111. Den som legitimerer sig som mottager, har rett til å besikte godset før han tar imot det.

§ 112. Ved å ta imot godset blir mottageren forpliktet til å betale frakt og andre krav som bortfrakteren har ifølge konnossement eller annet dokument som bestemmer rettsforholdet mellom bortfrakter og mottager.

§ 113. Bortfrakteren er ikke pliktig til å utlevere godset før mottageren har betalt eller deponert de beløp som bortfrakteren kan kreve efter § 112, og andre beløp som er sikret ved sjøpanterett i godset. For havaribidrag som ikke er fastsatt kan dog godset ikke holdes tilbake hvis mottageren stiller sikkerhet.

Deponerte beløp kan bortfrakteren heve når godset er utlevert, hvis ikke mottageren hindrer det ved arrest eller annen midlertidig forføining.

§ 114. Undlater mottageren å opfylle vilkårene for utlevering av godset, eller forhaler han lossingen så den ikke kan

4 febr. fullføres i rett tid, har bortfrakteren rett til å losse godset og
 Nr. 2. legge det op under sikker forvaring for mottagerens regning.
 Om opleggingen skal han underrette mottageren.

Nekter mottageren å ta imot godset, eller er han ikke kjent eller ikke å treffe, skal bortfrakteren såvidt mulig straks underrette avlasteren. Melder mottageren sig ikke så tidlig at losningen kan fullføres i rett tid, skal bortfrakteren losse godset og legge det op. Om opleggingen skal han underrette avlaster og befrakter.

§ 115. I linje- og rutebart kan godset losses og legges op under sikker forvaring for mottagerens regning hvis han ikke tar imot det såsnart det står for tur til å losses.

Blir godset ikke hentet innen en rimelig tid, skal avlasteren underrettes om opleggingen.

§ 116. Av oplat gods kan bortfrakteren gjennom offentlig auksjon eller på annen betryggende måte selge så meget at de krav som er sikret ved sjøpanterett i godset, blir dekket.

§ 117. Blir en fordring på befrakteren som mottageren skulde ha betalt, ikke dekket ved salg av godset, vedblir befrakteren å være ansvarlig for den.

Har bortfrakteren utlevert godset, kan fordringen ikke gjøres gjeldende mot befrakteren medmindre den skulde ha vært betalt av ham før utleveringen, eller bortfrakteren godtgjør at fordringen ikke kunde være dekket ved salg av godset, eller befrakteren vilde bli beriket på bortfrakterens bekostning hvis kravet falt bort.

Bortfrakterens ansvar for godset.

§ 118. Blir gods beskadiget eller går det tapt mens det er i bortfrakterens varetekt, ombord eller i land, er han pliktig til å erstatte skaden, medmindre det må antas at den ikke skyldes feil eller forsømmelse av ham selv eller noen som han svarer for.

§ 119. Er lett antendelig, eksplosivt eller annet farlig gods innlastet, uten at bortfrakteren har kjent dets beskaffenhet, kan han efter omstendighetene losse, uskadeliggjøre eller tilintetgjøre godset uten plikt til å erstatte skaden.

Det samme gjelder annet gods hvis befordring kan medføre vesentlig ulempe for mennesker, skib eller ladning.

§ 120. Erstatning for beskadigelse eller tap av gods fastsettes på grunnlag av den verdi godset vilde ha hatt om det var blitt utlevert i uskadt stand, i rett tid og på rett sted.

§ 121. Vil mottageren kreve erstatning når godset er skadet eller delvis tapt, må han gi bortfrakteren meddelelse uten ugrunnet opphold. Gjør han ikke det, kan han ikke senere fremsette sitt krav, medmindre bortfrakteren eller noen som han svarer for har voldt skaden forsettlig eller ved grov uaktsomhet.

§ 122. I innenriks fart kan bortfrakteren ikke ta forbehold om innskrenkning i sitt ansvar for godset i tiden fra lastingen til lossingen uten forsåvidt angår levende dyr og dekkslast. 4 febr. Nr. 2.

Bortfrakteren kan dog begrense sitt ansvar til et beløp av 1800 kroner for hvert kolli eller annen enhet av godset. Enn videre kan han forbeholde sig ansvarsfrihet for skade som følge av feil eller forsømmelse i navigeringen eller behandlingen av skibet, utvist av skibsfører, mannskap eller los eller av andre som utfører arbeide i skibets tjeneste, og for skade ved brand som ikke skyldes feil eller forsømmelse av ham selv.

Under forutsetning av gjensidighet kan Kongen utvide disse bestemmelser til også å gjelde fart mellom Norge og andre stater og for dette tilfelle bestemme at de 1800 kroner skal regnes efter gullverdi.

§ 123. Skal befordringen ifølge avtalen helt eller delvis utføres ved en annen fraktfører, eller har bortfrakteren adgang til å la den utføre ved en annen, kan han uten hinder av bestemmelsene i § 122 forbeholde sig ansvarsfrihet for skade som inntrer mens godset er i den annen fraktførers varetekt.

Frakt.

§ 124. Er ingen avtale truffet om fraktens størrelse, betales den frakt som var gangbar på innlastingstiden.

Er det innlastet annet eller mere gods enn fraktavtalen hjemler, betales for dette gangbar frakt, dog ikke mindre enn efter avtalen.

§ 125. For gods som ikke er i behold ved reisens slutning, betales ikke frakt, medmindre det er gått tapt som følge av sin egen beskaffenhet, mangler ved pakningen eller annen feil eller forsømmelse på avlasterens side, eller bortfrakteren har solgt det for eierens regning eller har losset, uskadeliggjort eller tilintetgjort det i henhold til § 119.

Forutbetalt frakt skal betales tilbake hvis bortfrakteren efter disse regler ikke har krav på frakt.

Forsinkelse og hindringer på bortfrakterens side.

§ 126. Kommer skibet for sent frem til lastehavnen, eller inntreffer annen forsinkelse på bortfrakterens side, kan befrakteren heve fraktavtalen såfremt bortfrakteren, da avtalen blev sluttet, måtte innse at formålet med befordringen av godset vilde bli vesentlig forfeilet på grunn av forsinkelsen. Er bortfrakteren selv skyld i forsinkelsen, kan befrakteren heve avtalen hvis forsinkelsen ikke er av uvesentlig betydning.

Skal skibet efter fraktavtalen være lasteklart innen en bestemt tid, medfører enhver overskridelse av tiden at befrakteren kan heve avtalen.

4 febr. Gir bortfrakteren meddelelse om at skibet vil komme for
Nr. 2. sent frem til lastehavnen, må befrakteren, hvis han vil heve
fraktavtalen, gjøre det uten ugrunnet opphold.

§ 127. Etter at lasting er foretatt, kan befrakteren ikke heve avtalen forsåvidt lossing av godset vil medføre skade for andre befraktere.

§ 128. Går skibet tapt, eller blir det erklært for uistandsettelig, opphører fraktavtalen å gjelde.

§ 129. Er en del av reisen utført når fraktavtalen heves eller opphører å gjelde etter foranstående bestemmelser, kan bortfrakteren kreve avstandsfrakt for gods som er i behold.

Avstandsfrakt er det beløp som blir tilbake av den avtalte frakt når fradrag gjøres etter forholdet mellom lengden av den gjenstående og den avtalte reise, dog således at hensyn tas også til varigheten og til særlige omkostninger ved sådanne reiser. Avstandsfrakten kan ikke settes høiere enn godsets verdi.

Enhver av partene kan kreve avstandsfrakten fastsatt av en dispassør. Tvist om riktigheten av dispassjørens avgjørelse kan bringes inn for domstolene.

§ 130. Skade som følge av forsinkelse på bortfrakterens side eller som følge av at skibet går tapt eller blir erklært for uistandsettelig, er bortfrakteren pliktig til å erstatte, medmindre det må antas at hverken han selv eller noen som han svarer for har gjort sig skyldig i feil eller forsømmelse.

Tilbaketreden og hindringer på befrakterens side.

§ 131. Trer befrakteren tilbake fra fraktavtalen før innlasting er begynt, kan bortfrakteren kreve erstatning for frakttap og annen skade. Er ikke noe gods levert ved utløpet av lastetiden, ansees befrakteren for å ha trådt tilbake fra avtalen.

Erstatning kan ikke kreves, hvis muligheten av å levere eller befordre godset eller innføre det på bestemmelsesstedet må ansees utelukket ved omstendigheter som ikke er av sådan beskaffenhet at befrakteren burde ha tatt dem i betraktning da avtalen blev sluttet, såsom utførsels- eller innførselsforbud eller annen forføining av offentlig myndighet, hendelig undergang av alt gods av den art som avtalen gjelder, eller lignende omstendigheter, og heller ikke hvis avtalen gjelder bestemt gods som går til grunne ved en ulykkeshendelse. Vil befrakteren påberope sig en omstendighet som her nevnt, skal han uten ugrunnet opphold gi meddelelse om det. Gjør han ikke det, plikter han å erstatte den skade som derav følger.

Foreligger omstendigheter som etter annet ledd fritar befrakteren for erstatningsplikt, kan også bortfrakteren heve

avtalen uten plikt til å betale erstatning, når han uten ugrunnet opphold gir meddelelse til befrakteren. 4 febr. Nr. 2.

§ 132. Leverer befrakteren ikke alt det gods fraktavtalen gjelder, ansees han for å ha trådt tilbake fra avtalen for det ikke leverte gods, og bortfrakteren kan kreve erstatning for frakttap og annen skade, medmindre særlige omstendigheter som nevnt i § 131 foreligger.

Selv om sådanne omstendigheter foreligger kan bortfrakteren heve fraktavtalen i dens helhet, hvis ikke, på opfordring, erstatning blir betalt eller sikkerhet stillet innen lastetidens utløp.

Hever bortfrakteren avtalen, kan han kreve erstatning for derav følgende frakttap og annen skade, medmindre særlige omstendigheter som nevnt i § 131 foreligger med hensyn til det manglende gods.

§ 133. Efter innlastingen kan tilbaketreden fra fraktavtalen i lastehavnen eller under reisen ikke skje forsåvidt lossing av godset vil medføre vesentlig ulempe for bortfrakteren eller skade for andre befraktere. Bestemmelsene i §§ 131 og 132 om bortfrakterens rett til erstatning og til å heve fraktavtalen i dens helhet får tilsvarende anvendelse.

Blir godset losset i mellomhavn, kan bortfrakteren i ethvert tilfelle kreve avstandsfrakt.

§ 134. Ved fastsettelse av erstatning for frakttap og annen skade skal hensyn tas til om bortfrakteren uten rimelig grunn har undlatt å ta med annet gods.

Selv om bortfrakteren ikke har krav på erstatning, skal befrakteren betale påløpen godtgjørelse for overliggetid og ytterligere opphold.

Gjensidig hevningsrett.

§ 135. Viser det sig, efter at fraktavtalen er sluttet, at utførelse av reisen vil utsette skib eller gods for opbringelse eller annen skade som følge av krig, blokade, oprør, borgerlige uroligheter eller sjørøveri, eller at en sådan fare er blitt vesentlig øket, kan så vel bortfrakteren som befrakteren heve avtalen uten plikt til å betale erstatning. Den som vil heve avtalen, skal gi meddelelse uten ugrunnet opphold. Gjør han ikke det, plikter han å erstatte den skade som derav følger.

Kan faren avverges ved at en del av godset blir tilbake eller losses, kan fraktavtalen bare heves for denne del. Bortfrakteren kan dog, når det ikke medfører skade for andre befraktere, heve fraktavtalen i dens helhet hvis ikke, på opfordring, erstatning betales eller sikkerhet stilles for frakttap og annen skade.

Bestemmelsene i § 129 og § 134, 2net ledd, om avstandsfrakt og om godtgjørelse for opphold får tilsvarende anvendelse.

4 febr. § 136. Blir skibet efter å ha inntatt last opholdt på grunn
Nr. 2. av en hindring eller fare som nevnt i § 135, enten i lastehavnen
eller i en havn som det anløper under reisen, fordeles omkost-
ningene ved opholdet på skib, frakt og ladning efter reglene
om felles havari. Heves fraktavtalen, gjelder dette ikke om-
kostninger som derefter påløper.

III. Tidsbefraktning.

§ 137. Ved tidsbefraktning skal bortfrakteren, i den tid
skibet står til rådighet for befrakteren, utføre de reiser som
befrakteren i overensstemmelse med avtalen krever.

§ 138. Bortfrakteren skal sørge for at skibets tilstand,
bemanning og utrustning oppfyller de krav som stilles i almindelig
fraktfart. Han er dog ikke pliktig til å sørge for brensel til
skibets maskineri eller for vann til kjelene.

§ 139. Befrakteren skal sørge for lasting, stuing og lossing.
Han kan ikke kreve annen medvirkning av skibsfører og mann-
skap enn den som er sedvanlig ved reisebefraktning i den på-
gjeldende fart. Betaling for overtidsarbeide og andre særlige
utgifter ved sådan medvirkning skal befrakteren bære.

Må bortfrakteren erstatte eieren beskadigelse eller tap av
gods som er en følge av lasting, stuing eller lossing og ikke skyl-
des pliktig medvirkning av skibsfører eller mannskap, skal
befrakteren holde ham skadesløs.

§ 140. Utgifter ved utførelsen av reisene som ikke påhviler
bortfrakteren efter foranstående bestemmelser, skal befrakteren
bære.

§ 141. Bortfrakteren er pliktig til å utstede konnossement
for innlastet gods med de vilkår for befordringen som er sed-
vanlige i den pågjeldende fart. Pådrar han sig derved øket
ansvar, skal befrakteren holde ham skadeløs.

§ 142. Bortfrakteren er ikke pliktig til å utføre en reise
som vil utsette skibet eller de ombordværende for en fare som
bortfrakteren ikke med rimelighet kunde ta i betraktning da
avtalen blev sluttet. Heller ikke er han pliktig til å ta med
lett antendelig, eksplosivt eller annet farlig gods.

§ 143. Bortfrakteren er pliktig til å la skibet tiltre ny reise,
selv om den vil medføre overskridelse av den avtalte tid, når
overskridelsen ikke går ut over det som må ansees for rimelig.

For sådan overskridelse betales tidsfrakt som for den
avtalte tid.

§ 144. Tidsfrakten skal betales forskuddsvis for en måned
ad gangen.

Tidsfrakt betales ikke for tid som går tapt ved almindelig
vedlikehold, ved utbedring av skade som ikke skyldes feil eller

forsømmelse av befrakteren eller noen som han svarer for, 4 febr. eller for øvrig på grunn av bortfrakterens forhold. Nr. 2.

§ 145. Blir skibet borte uten at det kan opplyses når ulykken inntraff, skal tidsfrakt betales for halvdelen av den tid som måtte påregnes å gå med til den del av reisen som etter siste underretning om skibet ikke var utført.

§ 146. Blir skibet for sent stillet til rådighet for befrakteren, eller inntreffer annen forsinkelse på bortfrakterens side, kan befrakteren heve fraktavtalen såfremt bortfrakteren, da avtalen blev sluttet, måtte innse at formålet med avtalen vilde bli vesentlig forfeilet på grunn av forsinkelsen. Er bortfrakteren selv skyld i forsinkelsen, kan befrakteren heve avtalen hvis forsinkelsen ikke er av uvesentlig betydning.

Skal skibet etter fraktavtalen stilles til rådighet innen en bestemt tid, medfører enhver overskridelse av tiden at befrakteren kan heve avtalen.

Gir bortfrakteren meddelelse om at skibet vil bli forsinket, må befrakteren, hvis han vil heve fraktavtalen, gjøre det uten ugrunnet opphold.

§ 147. Skade som følge av forsinkelse på bortfrakterens side eller som følge av at skibet går tapt eller blir erklært for uistandsettelig, er bortfrakteren pliktig til å erstatte, medmindre det må antas at hverken han selv eller noen som han svarer for har gjort sig skyldig i feil eller forsømmelse.

§ 148. Blir tidsfrakten ikke betalt i rett tid, kan bortfrakteren heve avtalen og kreve erstatning for frakttap og annen skade.

§ 149. For skade på skibet som skyldes feil eller forsømmelse av befrakteren eller noen som han svarer for, har bortfrakteren krav på erstatning.

§ 150. Fraktens bidrag til felleshavari bæres av tidsbefrakteren.

Av bortfrakterens andel i bergelønn, kan befrakteren kreve dekning for tidsfrakt og utgifter til brensel som påløper i anledning av bergningen. Resten deles likt.

IV. Konnossement.

Innhold og utstedelse.

§ 151. Ved konnossement forstås i denne lov et av bortfrakteren eller på hans vegne underskrevet dokument, hvori erkjennes at gods er innlastet til befordring og senere utlevering, med angivelse av dag og sted for utstedelsen, skibets navn, det innlastede gods samt hvor og til hvem (jfr. § 154) det skal utleveres.

4 febr. § 152. I konnossementet skal på forlangende tas inn op-
Nr. 2. lysning om:

1. godsets art, godsets vekt, mål eller stykketall, pakningen og de nødvendige identitetsmerker,
2. godsets synlige tilstand,
3. fraktens størrelse og de øvrige vilkår for befordringen og utleveringen av godset,
4. avlasterens navn, tid og sted for innlastingen, skibets art, hjemsted og nasjonalitet og skipsførerens navn.

Utstederen kan ta forbehold overfor avlasterens opplysninger om godset, forsåvidt han ikke med rimelighet har kunnet forvisse sig om deres riktighet.

§ 153. Avlasteren er ansvarlig overfor bortfrakteren for riktigheten av de opplysninger om godset som efter hans opgave og forlangende er tatt inn i konnossementet.

§ 154. Som mottager kan i konnossementet efter avlasterens nærmere bestemmelse opgis en bestemt person, en bestemt person eller ordre, eller ihendehaveren.

Mottageren kan overdra sin rett til å kreve utlevering i henhold til konnossementet, selv om dette har påtegningen «ikke til ordre».

§ 155. Et konnossement utstedes i så mange eksemplarer som avlasteren forlanger. Antallet skal angis i teksten. Utferdiges flere eksemplarer, skal de være likelydende.

Innehaverens legitimasjon.

§ 156. Den som foreviser et konnossement og ved innholdet av dets tekst eller, når det er et ordrekonnossement, ved en sammenhengende rekke av transporterklæringer eller erklæring om overdragelse in blanco fremtrer som rett innehaver av konnossementet, er legitimert som mottager av godset.

Som ordrekonnossement ansees et konnossement utstedt til en bestemt person hvis ikke forbehold er tatt gjennom ordene «ikke til ordre» eller på annen måte.

Når et konnossement er utstedt i flere eksemplarer, er det på bestemmelsesstedet tilstrekkelig at mottageren legitimerer sig ved ett eksemplar. Annensteds enn på bestemmelsesstedet må dessuten de andre eksemplarer leveres tilbake eller sikkerhet stilles for krav som innehaverne måtte gjøre gjeldende mot bortfrakteren.

§ 157. Melder det sig flere mottagere som legitimerer sig ved forskjellige eksemplarer av konnossementet, skal godset legges op under sikker forvaring for rette vedkommendes regning, og underretning uten opphold gis dem som har meldt sig.

§ 158. Mottageren kan ikke kreve godset utlevert uten å deponere konnossementet og gi kvittering efterhånden som utleveringen skrider frem.

Når alt godset er utlevert, skal konnossementet leveres 4 febr.
tilbake til bortfrakteren med påtegnet kvittering. Nr. 2.

§ 159. Om mortifikasjon av et bortkommet konnossement gjelder reglene i lov av 6 mars 1869.

Saken anlegges på det sted hvor godset skal avleveres.

Når innkallelsen til hovedforhandling er kunngjort eller retten ved kjennelse gir samtykke, kan godset kreves utlevert mot sikkerhet for krav som innehaveren av det bortkomne konnossement måtte gjøre gjeldende mot bortfrakteren.

Rettsforholdet mellem bortfrakter og innehaver.

§ 160. I forholdet mellem bortfrakter og mottager ifølge konnossement bestemmer dette vilkårene for befordringen og utleveringen av godset. Bestemmelser i fraktavtalen som ikke er optatt i konnossementet, kan ikke gjøres gjeldende overfor mottageren, medmindre konnossementet henviser til dem.

Godtgjørelse for overliggetid og annet opphold ved lastingen kan ikke avkreves mottageren, medmindre kravet er ført på konnossementet. Er laste- og lossetid fastsatt under ett, kan det ikke overfor mottageren gjøres gjeldende at det er anvendt for lang tid til lastingen, hvis ikke den anvendte tid er angitt i konnossementet.

§ 161. Bortfrakteren er ansvarlig for riktigheten av de opplysninger som i konnossementet er gitt om godset, forsåvidt han ikke har tatt forbehold eller mottageren måtte forstå at riktigheten ikke er undersøkt av bortfrakteren.

Har bortfrakteren visst eller burde han ha innsett at en opplysning om godset er uriktig, blir han ikke fri for ansvar, selv om forbehold er tatt, medmindre konnossementet inneholder uttrykkelig bemerkning om at opplysningen er uriktig.

§ 162. Er en skade på godset eller en mangel ved pakningen ikke nevnt i konnossementet, skjønt bortfrakteren har opdaget eller ved anvendelse av vanlig oppmerksomhet kunde ha opdaget den, blir han overfor mottageren ansvarlig for skaden eller mangelen.

Det samme gjelder skade som følge av at godset er lastet på dekk, hvis ikke dette er nevnt i konnossementet.

§ 163. Svarer godset ikke til konnossementets innhold, kan mottageren forlange at bortfrakteren skal opplyse om avlasteren har forpliktet sig til å holde bortfrakteren skadesløs for uriktig eller ufullstendig opgave (indemnitetserklæring) og, i så fall, hvad erklæringen går ut på.

Rettserhverv i god tro.

§ 164. Er et ordre- eller ihendehaverkonnossement utstedt i flere eksemplarer som eieren av godset har overdratt til forskjellige kjøpere eller panthavere, og har en av dem i god tro

4 febr. og med sådan adkomst som nevnt i § 156 fått godset utlevert
Nr. 2. på bestemmelsesstedet, er han ikke pliktig til å levere det fra sig til de andre.

§ 165. Et bortkommet ordre- eller ihendehaverkonnossement kan ikke kreves tilbake fra den som i god tro har erhvervet det gjennom overdragelse med sådan adkomst som nevnt i § 156.

§ 166. Den rett en selger har på grunn av manglende betaling til å hindre utlevering av godset til kjøperen eller hans bo eller til å kreve det tilbakelevert, kan ikke utøves mot tredjemann som i god tro har erhvervet et ordre- eller ihendehaverkonnossement ved overdragelse med sådan adkomst som nevnt i § 156.

Mottakskonnossement og gjennomgangskonnossement.

§ 167. Ved mottakskonnossement forstås i denne lov et av bortfrakteren eller på hans vegne underskrevet dokument hvori erkjennes at gods er mottatt til befordring med skib og senere utlevering, med angivelse av dag og sted for utstedelsen, det mottatte gods samt hvor og til hvem det skal utleveres.

Er mottakskonnossement utstedt, får bestemmelsene i dette kapitel tilsvarende anvendelse. Det må ikke etter innlastingen utstedes konnossement uten at mottakskonnossementet leveres tilbake.

§ 168. Ved gjennomgangskonnossement forstås i denne lov et av bortfrakteren eller på hans vegne utferdiget dokument av innhold som nevnt i § 151 eller § 167, når det er anført at befordringen av godset delvis skal utføres ved en annen fraktfører. På sådant dokument får bestemmelsene om konnossement og mottakskonnossement i dette kapitel tilsvarende anvendelse.

Er gjennomgangskonnossement utstedt, må det ikke for en del av befordringen utstedes særskilt konnossement uten at det deri angis at godset er under befordring på gjennomgangskonnossement.

V. Passasjerbefordring.

§ 169. Er i en avtale om passasjerbefordring en bestemt person nevnt som passasjer, kan han ikke overdra sine rettigheter etter avtalen til en annen.

Er reisen påbegynt, kan passasjeren ikke i noe tilfelle overdra sine rettigheter.

§ 170. Passasjeren er pliktig til å rette sig efter de forskrifter som blir gitt for god skikk og orden ombord.

Bestemmelsene i sjømannslovens §§ 54 og 61 får tilsvarende anvendelse.

§ 171. Fra innskibningen til utskibningen påhviler det 4 febr. Nr. 2.
bortfrakteren å sørge for passasjerens sikkerhet og vareta hans
tarv på sedvanlig måte.

Skade på person som i dette tidsrum rammer passasjerens
er bortfrakteren pliktig til å erstatte, såfremt det må antas at
den skyldes feil eller forsømmelse av ham selv eller noen som
han svarer for.

I innenriks fart kan bortfrakteren ikke ta annet forbehold
om innskrenkning i sitt ansvar enn at erstatningen ikke skal
overstige 20 000 kroner for hver passasjer. Under forutsetning
av gjensidighet kan Kongen utvide denne bestemmelse til også
å gjelde fart mellom Norge og andre stater.

§ 172. Om reisegods som overgis i bortfrakterens varetekt
gjelder det samme som er bestemt om annet gods i §§ 91—93
og §§ 118—123.

§ 173. Beskadigelse og tap av reisegods som ikke er over-
gitt i bortfrakterens varetekt, er han pliktig til å erstatte så-
fremt det må antas at skaden skyldes feil eller forsømmelse
av ham selv eller noen som han svarer for.

Bestemmelsene i §§ 119—121 får tilsvarende anvendelse,
og de begrensninger i ansvaret som omhandles i § 122, 2net
ledd, gjelder selv om bortfrakteren ikke har tatt forbehold.

Penger, verdipapirer og kostbarheter erstattes ikke etter
bestemmelsene i denne paragraf.

§ 174. Har reisegods forårsaket skade, er passasjerens an-
svarlig etter bestemmelsene i § 97.

§ 175. Reisegods som er overgitt i bortfrakterens varetekt,
er han ikke pliktig til å utlevere før passasjerens har betalt for
befordringen og for kost under reisen.

Blir betalingen ikke erlagt, kan godset legges op under
sikker forvaring for passasjerens regning, og bortfrakteren kan
gjennom offentlig auksjon eller på annen betryggende måte
selge så meget at hans krav blir dekket.

§ 176. Blir skibets avgang fra det sted hvor reisen begynner,
vesentlig forsinket, kan passasjerens heve avtalen.

Går skibet tapt eller blir det erklært for uistandssettlig før
reisen er påbegynt, opphører avtalen å gjelde.

§ 177. Inntreffer under reisen et sådant opphold at det
ikke med rimelighet kan forlanges at passasjerens skal vente,
eller går skibet tapt eller blir det erklært for uistandssettlig
etter at en del av reisen er utført, er bortfrakteren pliktig til
å sørge for at passasjerens og hans reisegods blir befordret videre
til bestemmelsesstedet med skib eller annet befordringsmiddel,
hvis det kan gjøres uten uforholdsmessig utgift.

Sørger bortfrakteren ikke for viderebefordringen, kan pas-
sasjerens heve avtalen.

4 febr. § 178. Skade som følge av forsinkelse på bortfrakterens
 Nr. 2. side eller som følge av at skibet går tapt eller blir erklært for
 uistandsettelig, er bortfrakten pliktig til å erstatte, medmindre
 det må antas at hverken han selv eller noen som han svarer
 for har gjort sig skyldig i feil eller forsømmelse.

§ 179. Må passasjerer i en mellomhavn opholde sig i land
 på grunn av havari eller andre forhold som vedkommer skibet,
 skal bortfrakten bære de utgifter som dette med rimelighet
 medfører.

§ 180. Tiltrer passasjerer ikke reisen, eller avbryter han
 den, har bortfrakten rett til erstatning, medmindre passa-
 sjerer er død eller hindret ved sykdom eller annet gyldig for-
 fall og bortfrakten underrettes uten ugrunnet opphold. Ved
 fastsettelse av erstatningen tas hensyn til om bortfrakten
 uten rimelig grunn har undlatt å ta med en annen passasjer.

§ 181. Bestemmelsene om gjensidig hevningsrett i § 135,
 1ste ledd, får tilsvarende anvendelse.

§ 182. Avbrytes reisen etter § 177, 2net ledd, § 180 eller
 § 181, får bestemmelsene om avstandsfrakt i § 129 tilsvarende
 anvendelse.

Har bortfrakten oppebåret betaling ut over det som så-
 ledes tilkommer ham, skal han betale det overskytende tilbake.

§ 183. Bestemmelsene i §§ 170—174 gjelder også når et
 skib bortfraktes til personbefordring. For øvrig får de almin-
 delige bestemmelser om befraktning tilsvarende anvendelse så
 langt de passer.

Syvende kapitel.

Om havari.

§ 190 nr. 1. Gods som er innlastet uten bortfrakterens
 vitende, samt penger, verdipapirer og kostbarheter som ikke
 har vært behørig opgitt etter § 93, 2net ledd.

§ 208 nr. 3. de erstatningssummer som tilkommer en lad-
 ningseier hos rederen for gods som under reisen er tapt eller
 beskadiget eller solgt til skibets behov.

§ 209, 2net ledd. Er ingen bestemt frakt betinget, beregnes
 den etter regelen i § 124.

§ 216, 1ste ledd. For havaribidrag av skib og frakt hefter
 den bidragspliktige med den begrensning som er fastsatt i
 10de kapitel.

§ 218, 1ste ledd. All skade eller omkostning for skib og
 gods som hithører fra ulykkelig hendelse på en sjøreise og som
 ikke henhører under almindelig havari eller i medfør av særlig
 forskrift behandles efter de derom gitte regler (jfr. § 136), blir
 som særlig (partikulært) havari å bære av den eller de gjen-
 stander som skaden rammer eller omkostningen vedkommer.

Åttende kapitel.

4 febr.

Om skade ved sammenstøt.

Nr. 2.

§ 222 utgår.

Niende kapitel.

Om bergning.

§ 224, siste ledd. For bergelønn hefter eieren av et skib med den begrensning som er fastsatt i 10de kapitel. Eieren av ladning eller andre gjenstander hefter med disse, men ikke personlig.

Tiende kapitel.

Om begrensning av rederes ansvar.

§ 254. Det ansvar som påhviler rederen, er begrenset for såvidt angår:

1. erstatning for skade tilføiet personer som utfører arbeide i skibets tjeneste, eller skibets passasjerer, eller for tap av eller skade på gods som er levert skibsføreren til befordring eller bragt ombord på skibet;
2. erstatning for skade som ellers er tilføiet person eller eiendom, og som er forårsaket ved feil eller forsømmelse av skibsfører, mannskap, los eller andre som utfører arbeide i skibets tjeneste;
3. erstatning for nodeligholdelse av en avtale som følge av feil eller forsømmelse av nautisk art;
4. forpliktelse som grunner sig på at der i et konnossement er gitt uriktige eller ufullstendige opplysninger;
5. forpliktelse til å fjerne vraket av et forulykket skib og forpliktelse som henger sammen dermed;
6. bergelønn;
7. bidrag til felleshavari;
8. forpliktelse som grunner sig på at skibsføreren, i denne sin egenskap, utenfor skibets hjemsted har truffet en avtale eller forføining som kreves til bevaring av skibet eller fortsettelse av reisen, med mindre årsaken er at skibets utrustning ved reisens begynnelse har vært utilstrekkelig eller mangelfull.

Begrensningen av ansvaret gjelder dog ikke forpliktelser som grunner sig på tjenesteavtaler med skibsfører, mannskap eller andre som er i skibets tjeneste, eller på feil eller forsømmelse av rederen selv, med mindre denne tillike er fører av skibet og feilen eller forsømmelsen er av nautisk art.

§ 255. Når ansvaret er begrenset, hefter rederen inntil verdien av skibet med tillegg av de i § 257 nevnte beløp. I de tilfeller som er nevnt i § 254 nr. 1—5, hefter kan dog ikke ut over 145 kroner pr. tonn av skibets drektighet.

4 febr. For skade på person forhøies ansvarsgrensen med 145
Nr. 2. kroner pr. tonn.

§ 256. Verdien av skibet fastsettes efter dets tilstand ved følgende tidspunkter:

1. I tilfelle av sammenstøt eller annen sjøulykke fastsettes verdien efter skibets tilstand ved ankomsten til første havn i forhold til alle fordringer som står i sammenheng med ulykken, og som er opstått før ankomsten til havnen eller grunner sig på felleshavari.

Har en ny ulykke, som inntreffer før ankomsten til havnen og er uten sammenheng med den første, forminsket skibets verdi, skal denne verdiforringelse ikke tas i betraktning i forhold til de fordringer som står i sammenheng med den tidligere ulykke.

Forsåvidt angår ulykke som inntreffer under skibets ophold i havn, fastsettes verdien efter skibets tilstand i havnen efter ulykken.

2. I forhold til fordringer som grunner sig på uriktige eller ufullstendige opplysninger i et konnossement, eller som for øvrig angår ladningen og ikke faller inn under nr. 1, fastsettes verdien av skibet efter dets tilstand i bestemmelses-havnen for ladningen eller på det sted hvor reisen avbrytes. Er ladningen bestemt til forskjellige havner, og skyldes skaden samme årsak, fastsettes verdien efter skibets tilstand i den første av disse havner.
3. I forhold til andre fordringer fastsettes verdien efter skibets tilstand ved reisens slutning.

§ 257. De beløp som skal legges til skibets verdi ved fastsettelsen av grensen for rederens ansvar er:

1. 10 procent av skibets verdi ved reisens begynnelse;
2. erstatning og havaribidrag for skade på skibet, som er opstått efter reisens begynnelse og ikke er utbedret.

§ 258. Med skibets drekthet menes i § 255, når det gjelder maskindrevne skib, nettotonnasjen med tillegg av det rum for maskineriet som er trukket fra bruttotonnasjen ved beregningen av nettotonnasjen. Når det gjelder andre skib, menes netto-tonnasjen.

§ 259. Fordringer som er nevnt i § 256 nr. 1 og står i sammenheng med samme sjøulykke, fyldestgjøres av det beløp som rederens ansvar i forhold til disse fordringer er begrenset til, og i den rekkefølge som er bestemt for de sjøpanterrettigheter fordringene måtte være utstyrt med. Det samme gjelder fordringer som er nevnt i § 256 nr. 2 og 3, og for hvilke skibets verdi bestemmes i samme havn.

Fordringer på erstatning for skade på person som følge av samme sjøulykke, fyldestgjøres av det særskilte ansvarsbeløp

som er fastsatt for dem. Strekker det ikke til, fyldestgjøres 4 febr. resten sammen med de andre fordringer under hensyn til sjø- Nr. 2. panterettighetenes rekkefølge.

§ 260. Krever rederen begrensning av sitt ansvar, påhviler det ham å føre bevis for skibets verdi ved de avgjørende tidspunkter og for størrelsen av de erstatningsbeløp og havaribidrag som skal legges til verdien, eller for skibets drekthet, når den er avgjørende for ansvarsgrensen.

§ 261. Rederen kan reise søksmål til fastsettelse av grensen for det ansvar som måtte påhvile ham, og til fordeling av ansvarsbeløpet, gjennom stevning under ett til alle fordringshavere overfor hvem samme begrensning påberopes. Saken reises i den rettskrets hvor skibet har sitt hjemsted. Hovedforhandling kan holdes uten saksforberedelse. Pådømmelsen kan deles således, at grensen for ansvaret fastsettes først, og at avgjørelser om fordelingen av beløpet treffes etterhvert som de fordringer der etter rekkefølgen kommer i betraktning, er godkjent eller rettskraftig avgjort gjennom særskilte søksmål.

Er der et større antall fordringshavere, eller er det grunn til å anta at der er ukjente fordringshavere, kan retten bestemme at rederen skal la stevningen med innkallelse kunngjøre tre ganger i Norsk Kunngjørelsestidende med et varsel av minst tre måneder, regnet fra siste kunngjørelse, samt ved opslag på rettens kontor og på tollboden ved det tollsted i hvis distrikt skibet hører hjemme. Retten kan også påby kunngjørelse i et eller flere andre blad. Enn videre skal rederen la stevningen med innkallelse forkynne for hver av de kjente fordringshavere gjennom anbefalt brev. Når innkallelsen er utferdiget, kan retten på begjæring av rederen ved kjennelse treffe en foreløbig avgjørelse om ansvarsgrensen, efter at de kjente fordringshavere så vidt mulig har fått adgang til å uttale sig muntlig eller skriftlig.

§ 262. Er søksmål reist efter § 261, kan fordringshaverne ikke uten samtykke av rederen og andre interesserte kreve dekning av sjøpanterett, av stillet sikkerhet eller av utlagte formuesgjenstander, før det er rettskraftig avgjort hvor meget der faller på deres fordringer.

Har rederen for å avverge arrest eller tvangsfullbyrdelse stillet sikkerhet for det fulle ansvarsbeløp, gjelder sikkerheten som stillet til fordel for alle de fordringshavere, overfor hvem samme begrensning kan påberopes, og ingen av dem kan kreve ytterligere sikkerhet.

Er sikkerhet stillet for et lavere beløp, eller er flere sikkerheter stillet efter hverandre og partene ikke blir enige, fastsetter retten virkningene således, at grensen for ansvaret ikke overskrides.

4 febr. 1938 § 263. Når grensen for ansvaret er rettskraftig fastsatt
Nr. 2. ved kjennelse eller dom, og rederen deponerer i Norges Bank det fulle ansvarsbeløp med tillegg av et etter rettens skjønn tilstrekkelig beløp til dekning av renter og saksomkostninger, bortfaller såvel sjøpanterett som utleggspant og annen sikkerhet for de fordringer som omfattes av ansvarsbegrensningen.

§ 264. I tilfelle av søksmål eller annen rettsforfølgning mot rederen for en fordring for hvilken hans ansvar er begrenset, kan det på begjæring av rederen bestemmes at arrest eller tvangsfullbyrdelse i annen formue enn skib, frakt og fordringer som efter § 268 er gjenstand for sjøpanterett, skal utsettes i så lang tid som trenges til salg av skibet og fordeling av kjøpesummen.

§ 265. Er frembortfrakteren av et skib eller den som har fått det overlatt av eieren til bruk i sjøfart for egen regning, eller en eier som ikke er reder, ansvarlig for fordringer som nevnt i § 254, får reglene om begrensning av rederens ansvar tilsvarende anvendelse.

§ 266. Hvis en fremmed stats rett overfor norsk skib har strengere ansvarsregler enn dette kapitel inneholder, kan Kongen bestemme at tilsvarende regler skal anvendes overfor skib som er hjemmehørende i denne stat.

I forhold til fordringshavere som hører hjemme i fremmed stat, blir de i § 255 omhandlede beløp å beregne efter gullverdi når dette følger av overenskomst med vedkommende fremmede stat og denne har gjennomført tilsvarende beregning til fordel for norske fordringshavere.

Ellevte kapitel.

Om sjøpanterett.

§ 276, 1ste ledd. Sjøpanterett i ladning tilkommer følgende fordringer:

1. bergelønn og bidrag til felleshavari eller til omkostninger som fordeles efter § 136 eller § 218, 2net ledd;
2. fordringer som grunner sig på at bortfrakteren eller skibsføreren i henhold til sin lovbestemte fullmakt har truffet en avtale eller forføining eller gjort utlegg for ladningseierens regning, samt ladningseierens fordringer på erstatning for gods som er solgt til fordel for andre ladningseiere;
3. bortfrakterens fordringer ifølge fraktavtalen, eller ifølge konnossement eller annet dokument når dette bestemmer rettsforholdet mellem bortfrakter og mottager.

§ 277, 2net ledd. Den faller også bort, når godset blir solgt ved tvangsauksjon eller annet tvangssalg eller under reisen til skibets eller ladningens behov; men fordringshaveren får isteden panterett i kjøpesummen.

Tolvte kapitel.

4 febr.

Om foreldelse.

Nr. 2.

§ 284, nr. 4. for fordring på bidrag til felleshavari eller til omkostninger som fordeles efter § 136 eller § 218, 2net ledd, et år fra dispasjens datum;

Trettende kapitel.

Om rettergangsmåten.

§ 321 første avsnitt og nr. 1. Er norsk skib forulykket eller forlatt i sjøen, eller har det støtt på grunn og ikke kunnet komme av uten fremmed hjelp eller kastning eller kapning, eller har det lidt skade ved ildsvåde eller hatt sammenstøt med annet skib hvorved skade er voldt, eller er det blitt rammet av noen ulykke, hvorved menneskeliv er gått tapt, eller er det optrådt sykdom ombord som antas å stå i forbindelse med kostholdet, da har retten i sammenheng med sjøforklaringen såvidt mulig å søke full opplysning om begivenhetens årsaker. Navnlig blir det å undersøke om begivenheten er en følge av:

1. Feil eller mangler ved skibet, dets instrumenter, utrustning, proviantforsyning eller bemanning.

§ 328. Auksjoner, som holdes i henhold til §§ 102, 116 og 175, er hverken med hensyn til lysing, tid eller betalingsvilkår bundet ved de forskrifter som gjelder for tvangsauksjon. Lysing skjer med minst tre dagers varsel i ett eller flere av stedets blad eller på annen måte som er brukelig der.

II.

Denne lov trer i kraft fra den dag Kongen bestemmer.

Ti har Vi antatt og bekreftet, likesom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott 4 februar 1938.

HAAKON

(L. S.)

Johan Nygaardsvold

B. Rolsted

Lov om gjennomføring av den interna- 4 febr.
sjonale konvensjon om konnossementer av Nr. 3.
25 august 1924.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets beslutning av 28 januar 1938 sålydende:

§ 1. I denne lov anvendes følgende uttrykk i den betydning som her angis:

- a. Bortfrakter omfatter den reder eller befrakter som slutter fraktavtale med en avlaster.

- 4 febr. b. Fraktavtale anvendes utelukkende om en fraktavtale som
Nr. 3. inneholdes i et konnossement eller lignende adkomstdokument angående befordring av gods over sjøen. Er dokumentet utstedt i henhold til et certeparti, anvendes uttrykket bare forsåvidt dokumentet bestemmer rettsforholdet mellom bortfrakteren og innehaveren.
- c. Gods innbefatter gods av alle slags med undtagelse av levende dyr og av last som i fraktavtalen er angitt som dekkslast og virkelig føres på dekk.
- d. Skib betegner ethvert fartøi som anvendes til befordring av gods over sjøen.
- e. Befordring av gods omfatter tiden fra innlastingen av godset og til det er utlosset fra skibet.

§ 2. Forsåvidt ikke annet følger av § 6, skal bestemmelsene i de følgende paragrafer om bortfrakterens forpliktelser og rettigheter med hensyn til lasting, stuing, befordring, lossing og omsorg for godset, gjelde alle fraktavtaler.

§ 3. 1. Bortfrakteren er forpliktet til, før reisen begynner, å sørge for:

- a. at skibet er sjødyktig;
- b. at skibet er tilstrekkelig bemannet, utrustet og proviantert;
- c. at lasterum-, kjøle- og fryserum og alle andre deler av skibet hvor gods lastes, er i høvelig stand til mottagelse, befordring og bevaring av godset.

2. Forsåvidt ikke annet følger av bestemmelsene i § 4 skal bortfrakteren anvende tilbørlig omhu med hensyn til lasting, stuing, befordring, lossing og omsorg for godset.

3. Etter å ha mottatt godset i sin varetekt skal bortfrakteren eller hans skibsfører eller agent på avlasterens forlangende utferdige et konnossement som blandt annet skal inneholde:

- a. de nødvendige identitetsmerker, således som de skriftlig oppgis av avlasteren før innlastingen av godset begynner, og forutsatt at merkene er tydelig anbragt på godset eller pakningen på sådan måte at de under almindelige omstendigheter vil holde sig til reisens slutt,
- b. vekt, mål eller stykketall efter avlasterens skriftlige oppgave,
- c. godsets synlige tilstand.

Bortfrakteren er dog ikke forpliktet til i konnossementet å ta inn oppgaver om merker, vekt, mål eller stykketall hvis han har rimelig grunn til å dra deres riktighet i tvil eller ikke med rimelighet har kunnet forvisse sig om riktigheten.

4. Konnossementet er bevis for at bortfrakteren har 4 febr. mottatt godset således som det er beskrevet i overensstem- Nr. 3. melse med post 3, a, b og c, hvis ikke motbevis føres.

5. Avlasteren er ansvarlig overfor bortfrakteren for at de opgaver han har gitt om merker, vekt, mål eller stykketall, er riktige.

6. Er godset utlevert uten at mottageren har gitt bortfrakteren eller hans agent i lossehavnen skriftlig meddelelse om beskadigelse eller tap som mottageren hadde opdaget eller burde ha opdaget, og om skadens eller tapets almindelige natur, ansees alt gods for utlevert i uskadt stand, hvis ikke motbevis føres. Kunde beskadigelsen eller tapet ikke opdages ved utleveringen, gjelder det samme hvis den skriftlige meddelelse ikke er gitt senest tre dager efter.

Skriftlig meddelelse trenges ikke hvis godsets tilstand, i begge parterers nærvær, er bragt på det rene ved utleveringen.

Ethvert krav på bortfrakteren og skibet faller bort hvis ikke søksmål reises senest et år fra den dag da godset blev utlevert eller skulde utleveres.

Når beskadigelse eller tap er eller må formodes å være inntruffet, skal bortfrakteren og mottageren gi hverandre rimelig adgang til på bekvem måte å besiktige godset og forvisse sig om stykketallet.

7. Når godset er innlastet, kan avlasteren forlange at det konnossement som utstedes skal nevne at innlasting er foretatt. Har avlasteren tidligere mottatt adkomstdokument, er det dog forutsetningen at dette leveres tilbake. I stedet for å utferdige nytt konnossement kan bortfrakteren gi det allerede utferdigede dokument påtegning om navnet på det eller de skib som godset er innlastet i, og om tiden for innlastingen. Når dokumentet har fått sådan påtegning og inneholder de i post 3 nevnte opgaver, betraktes det som konnossement for innlastet gods.

8. Ethvert forbehold i fraktavtalen som går ut på å frita bortfrakteren eller skibet for ansvar for beskadigelse eller tap som følge av feil eller forsømmelse ved oppfyllelsen av forpliktelser efter denne paragraf eller på å innskrenke ansvaret anderledes enn bestemt i denne lov, er ugyldig. Forbehold om overdragelse til bortfrakteren av rett til erstatning ifølge forsikringsavtale og lignende forbehold ansees som forbehold om fritagelse for ansvar.

§ 4. 1. Hverken bortfrakteren eller skibet er ansvarlig for beskadigelse eller tap av gods som følge av usjødiktighet, med mindre denne skyldes at det på bortfrakterens side har manglet på tilbørlig omhu med hensyn til oppfyllelsen av hans forpliktelser efter § 3 post 1. Bevisbyrden for at tilbørlig

4 febr. omhu er utvist, påhviler den som påberoper sig ansvarsfrihet
Nr. 3. etter denne bestemmelse.

2. Hverken bortfrakteren eller skibet er ansvarlig for
beskadigelse eller tap av gods som følge av:

- a. feil eller forsømmelse i navigeringen eller behandlingen av skibet, utvist av skipsfører, mannskap eller los eller av andre som utfører arbeide i skibets tjeneste,
- b. brand som ikke skyldes feil eller forsømmelse av bortfrakteren selv,
- c. farer eller ulykker som er særlige for sjøfarten,
- d. naturhendelser,
- e. krigshandlinger,
- f. sjørøveri eller andre samfundsfiendtlige handlinger,
- g. beslag eller annen inngripen av en regjering eller annen maktthaver eller rettslig beslagleggelse,
- h. karantene,
- i. handling eller undlatelse av avlasteren eller eieren av godset eller av en agent eller representant for noen av dem,
- j. streik, lockout eller annen stans eller hindring i arbeidet uten hensyn til årsak og omfang,
- k. opprør eller borgerlige uroligheter,
- l. utførelse av eller forsøk på redning av menneskeliv eller bergning,
- m. skjulte feil ved godset eller dets egen beskaffenhet eller dårlige tilstand,
- n. utilstrekkelig pakning,
- o. utilstrekkelig eller unøiaktig merkning,
- p. mangler ved skibet som ikke kunde opdages ved tilbørlig oppmerksomhet,
- q. enhver annen årsak som ikke skyldes feil eller forsømmelse av bortfrakteren eller noen som han svarer for. Bevisbyrden for at sådan feil eller forsømmelse ikke har medvirket til beskadigelsen eller tapet, påhviler den som gjør krav på ansvarsfrihet etter denne bestemmelse.

Bortfrakteren er ikke ansvarsfri av de under c—p nevnte grunner hvis det må antas at feil eller forsømmelse av ham selv eller noen som han svarer for, har medvirket til skaden.

3. Avlasteren er ikke ansvarlig for tap eller skade som rammer bortfrakteren eller skibet og ikke skyldes feil eller forsømmelse av avlasteren selv eller noen som han svarer for.

4. Ingen deviasjon som foretas for å utføre redning av menneskeliv eller bergning, og ingen annen rimelig deviasjon skal ansees for stridende mot denne lov eller mot fraktavtalen, og bortfrakteren er ikke ansvarlig for beskadigelse eller tap som følger av sådan deviasjon.

5. Hverken bortfrakteren eller skibet er i noe tilfelle ansvarlig for beskadigelse eller tap av gods eller vedkommende godset ut over 1800 kroner for hver kolli eller annen enhet. Er en høiere verdi og opplysning om godsets art uten forbehold inntatt i konnossementet, gjelder denne verdi som grense for bortfrakterens ansvar, og den ansees tillike for å svare til godsets verdi hvis ikke annet bevises. 4 febr. Nr. 3.

Ved overenskomst mellom bortfrakteren, skipsføreren eller agenten og avlasteren kan der fastsettes en høiere ansvargrense enn ovenfor bestemt.

Har avlasteren svikaktig gitt en uriktig oppgave om godsets art eller verdi, og oppgaven er inntatt i konnossementet, er bortfrakteren ikke ansvarlig etter foranstående bestemmelser.

6. Er lett antendelig, eksplosivt eller annet farlig gods innlastet, uten at bortfrakteren har kjent dets beskaffenhet, kan han efter omstendighetene losse, uskadeliggjøre eller tilintetgjøre godset uten plikt til å erstatte skaden. Avlasteren er ansvarlig for all skade og alle utgifter som direkte eller indirekte har vært en følge av at godset er innlastet.

Har bortfrakteren ved innlastingen kjent godsets beskaffenhet, kan han, hvis det senere blir en fare for skibet eller lasten, efter omstendighetene losse, uskadeliggjøre eller tilintetgjøre godset uten plikt til å erstatte skaden, bortsett fra bidrag til felleshavari.

§ 5. Bortfrakteren kan frafalle sine rettigheter efter denne lov eller påta sig økede forpliktelser. Gjør han det, skal det anføres i konnossementet.

Ingen bestemmelse i denne lov har anvendelse på certepartier; men når konnossement utstedes i tilfelle hvor skibet er under certeparti, skal konnossementet være underkastet lovens bestemmelser.

Denne lov innskrenker ikke adgangen til å treffe bestemmelser om felleshavari i et konnossement.

§ 6. Hvis godsets usedvanlige beskaffenhet eller tilstand eller de særlige omstendigheter eller vilkår hvorunder befordringen skal foregå, gjør det rimelig at der mellom bortfrakteren, skipsføreren eller agenten og avlasteren treffes avtale om innskrenkning i bortfrakterens forpliktelser eller utvidelse av hans rettigheter efter denne lov, er avtalen gyldig såfremt det ikke utstedes konnossement, men vilkårene inn tas i et mottagelsesbevis, som skal være et ikke negotiabelt dokument og betegne sig som sådant.

§ 7. Ingen bestemmelse i denne lov er til hinder for at der treffes avtale om innskrenkning i bortfrakterens forpliktelser

4 febr. eller utvidelse av hans rettigheter forsåvidt angår tiden før
Nr. 3. lastingen eller etter lossingen.

§ 8. I forhold til fordringshavere som hører hjemme i fremmed stat, blir det beløp som er nevnt i § 4, post 5, å beregne etter gullverdi når dette følger av overenskomst med vedkommende fremmede stat og denne har gjennomført tilsvarende beregning til fordel for norske fordringshavere.

§ 9. Denne lov kommer til anvendelse på alle konnossementer og lignende adkomstdokumenter som utstedes for gods som befordres med skib fra Norge til andre stater eller til Norge fra stater som har sluttet sig til den internasjonale konvensjon av 25 august 1924 om innførelse av visse ensartede regler om konnossementer. Herfra undtas dog befordring for hvilken Kongen har truffet annen bestemmelse i henhold til sjøfartslovens § 122.

På befordring som nevnt i første ledd kommer sjøfartslovens regler bare til anvendelse forsåvidt de ikke er i strid med denne lov.

Bestemmelser som er truffet i henhold til de internasjonale jernbanekonvensjoner, berøres ikke av denne lov.

§ 10. Denne lov trer i kraft fra den dag Kongen bestemmer.

Ti har Vi antatt og bekreftet, likesom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott 4 februar 1938.

HAAKON

(L. S.)

Johan Nygaardsvold

B. Rolsted

4 febr. **Kongelig resolusjon.**

I henhold til §§ 11 og 4 i sundhetsloven av 16 mai 1860, jfr. lov nr. 15 av 6 juni 1930 gis stadfesting på vedtak av Nord-Aurdal herredstyre, Opland fylke, i møte 20 desember 1937 om forskrifter for anlegg og drift av pelsdyrgårder.

Forskriftene lyder så:

Anlegg av pelsdyrgård må på forhånd meldes til og godkjennes av helserådet.

Pelsdyrgård må ikke legges så nær beboelseshus eller offentlig vei at lukt er til plage, heller ikke må den legges slik at der kan komme tilsig eller avfall til brønn, bekk eller annet sted hvor en tar vann til folk, fe o. s. v. Avfallet fra gården må brennes eller legges i kompost og dekkes godt med jord.

Kopper og kar som en bruker i gården må vaskes i særskilte kar. Kluter, koster eller annet som blir brukt til vas-

ken må ikke brukes til annen vask i beboelseshus eller uthus. 4 febr.
Kammer og koster som en bruker til pelsdyr må ikke brukes til andre dyr. Sendingskasser må ikke settes inn i uthus, fjøs eller stall før de er grundig rengjorte.

De som steller med dyrene skal ha særskilt fottøi til bruk i pelsdyrgården og må passe nøie på at dette fottøiet ikke kommer inn i beboelseshus, grisehus, fjøs eller stall uten at det er godt vasket. Røkterne skal ha særskilte ytterklær (overalls) når de steller dyrene. Hver gang røkteren har stelt dyrene, behandlet redskap, kar og lignende må han vaske hender og underarmer grundig. Dersom en av en eller annen grunn må ta hvalper inn i hus for kortere tid, må streng renslighet iakttas. De må bare behandles av røkteren. Når de er kommet tilbake til pelsdyrgården må det rum de har vært i rengjøres og luftes grundig.

Revemat må oppbevares, behandles og sendes slik at det ikke kommer lukt eller annen urenslighet til beboelsesrum, matrum, til offentlig gate, plass eller vei.

Skrivelse fra Arbeidsdepartementet.

4 febr.

I medhold av kongelig resolusjon av 11 desember 1924, jfr. §§ 65 og 66 i lov om brandvesenet av 15 august 1908, bestemmer departementet at nevnte lov gjøres gjeldende for gnr. 5, Henningsvær i Vågan, Nordland fylke, og at dette strøk blir egen brandkommune.

Skrivelse fra Handelsdepartementet.

5 febr.

I medhold av lov om handelsregulering av 6 mars 1933 §§ 90 og 103 stadfester departementet, i samsvar med den av Hauge-
sund bystyre i møte ————— 1933 vedtatte ved-
tekt for omførselshandel fra portrum m. v.
i Hauge-sund.

Vedtekten lyder så:

§ 1. Omførselshandel fra portrum og de øvrige i handels-
lovens § 89 punkt 2 nevnte steder — fartsei undtatt — kan
drives

- a) i Haraldsgaten, Hangeveien, Skjoldveien og på damp-
skibskaien i Smødesundet på hverdager fra kl. 18 til
kl. 24 og på søndager og helgedager fra kl. 17 til kl. 24,
- b) for øvrig i byen på hverdager fra kl. 18 til kl. 24 (ikke
søn- og helgedager).

1 påskedag, 1 pinsedag, 1 juledag og dagen før disse
samt langfredag kan salg ikke finne sted.

§ 2. De som driver handel på de i § 1 nevnte steder, skal
betale en årlig avgift til bykassen. Utgiver: Byråchef C. Lampe.
politiets for handelen begynner og varer frem til 10 januar
hvert år.